

Контрольная работа

1. Замест кропак устаўце ў тэкст адеутныя словы.

Прыехаўшы ў сталіцу, асабліва не раздумвайце, на ... дабірацца ў Стоўбцы, — аддайце ... чыгунцы: ... на электрычцы зойме ўсяго паўтары ... Менавіта столькі ж ... ў нас будзе на ... з, так бы мовіць, калячыгуначнымі славутасьцямі, найперш — літаратурнымі. Праўда, да драбніцаў разабраць і засвоіць ... за гэты час проста ... Таму засяродзім ... толькі на тым значным і адметным, што ...

За ... вагона мільгаюць абрысы ... сталіцы, ззаду ... гарадзкія чыгуначныя ... «Бальніца», «Курасоўшчына» і «Гай». Залюбаваўшыся мясцовымі краявідамі, мы неўпрыкмет ... і станцыю «Памысьлішча», і схаваныя ў зеляніне ... ахоўнай паласы ... «Пціч» ... «Воўкавічы». І вось, ... «Фаніпаль».

Сяргей Галоўка

2. Прачытайце верш Канстанцыі Буйло.

Lublu náš kraj

Lublu náš kraj, staronku hetu,
Dzie ja radziłasia, rasła,
Dzie pieršy raz paznała ščaćcie,
Ślazu niadoli praliła.

Lublu narod náš bielaruski
I chaty ŭ zieleni sadoŭ,
Założanyja zbożžam nivy,
Šum našych hajaŭ i lasoŭ.

Lublu raku, što svaje vody
Imčyć u niaviedamuju dal,
I žoŭtaść bierahoŭ piaščanych,
I jasnaść čystych jaje chval.

I pieśniu rodnuju lublu ja,
Što dzieŭki ŭ poli zapiajuć,
A tony hołasna nad nivaj
Pieralivajucca, pływuć.

Usio ŭ kraju tym sercu miła,
Bo ja lublu kraj rodny svoj,
Dzie ź pieršym ščaćciem ja spaznałaś
I z hora pieršaju ślazoju.

3. З наступных словаў складзіце паводле правілаў беларускае граматыкі складзіце тэкст і вызначце, як у першакрыніцы гучаў урывак з кнігі Ўладзімера Арлова і Генадзя Сагановіча «Дзесяць вякоў беларускай гісторыі».

а Аб'яднаньне адбылося адну асаблівага балцкага без беларускае бо буйную было Вялікага гісторыі гвалту даўнія дзяржаву дзяржавы з з захаду земляў і і і інтарэсах існавалі Княства крывічамі літвой Літоўскага мангола-татары насельніцтва натуральна новая нямецкія пагражалі Паміж пачынаецца пачыналі разрозненых рыцары слабых стагодзьдзя сувязі сярэдзіне так Таму У у усходу ціснуць шчыльныя эпоха эпоха як ў ўсходнеславянскага ўтварэньне XIII —

Заўвага.

Для выканання гэтага задання трэба ўсе словы выпісаць па адным на асобныя паперкі. Словы на паперках спачатку ўтвараюць словазлучэнні, якія складаюцца ў сказы, а потым — у тэкст. Калі застануцца «лішнія словы», іх лягчэй будзе скарыстаць, пабудаваўшы аснову тэксту. Паспрабуйце. Гэтае цікавае заданне нам прапанаваў лінгвіст прафэсар Уладзімер Карпаў. Яно дазваляе праверыць, наколькі добра вы засвоілі граматыку мовы.

4. Прачытайце, які выпадак здарыўся з нашым сябрам. Перакладзіце ў беларускую мову.

Родной язык защищает, как мать

*Путешествия, как и люди,
имеют свою судьбу.
Стендаль.*

Где я люблю бывать, так это в Чехии. Всегда с удовольствием еду в Прагу. И что удивительно, именно в Праге я ощутил себя белорусом. Вот какой неожиданный случай стал тому причиной.

Тёплым весенним днём мы с другом шли к Вацлавской площади. Немного устали, и свободная скамеечка в уютном скверике оказалась как раз кстати. Решили отдохнуть. Хорошая погода, безоблачное ясное небо, ласковое солнце — вокруг полная безмятежность. Казалось, всё благоприятствует покою и тишине. И настроение у нас было соответствующее. Мы сидели, делились впечатлениями. Разговаривали по-русски.

И вдруг в наш неторопливый разговор врывается неожиданное: «Здравствуйте. Вы первый день в Праге?» — Откуда ни возьмись перед нами выросли три молодых человека очень спортивного вида. Тонем, не терпящим возражений, они заявили нам, что гулять просто так по незнакомому городу небезопасно. И что они, «добровольцы», будут защищать нас. Но такая «забота» требует обязательной оплаты в... 50 долларов с каждого — твёрдый тариф! В один момент день был испорчен. Куда девались покой и тишина? Перед такой чудовищной наглостью мы попросту растерялись...

После некоторого препирательства мы не нашли иного выхода, как заплатить вымогателям, чтобы они оставили нас в покое.

Понаблюдав за новоявленными «охранниками», мы заметили, что они не предлагают свои услуги ни чехам, ни англичанам, ни французам, ни немцам. А почему? Да всё очень просто: не зная языка, они не в состоянии объяснить, чего хотят. Вывод напрашивался сам собой — разговаривать только по-белорусски. Кстати, наш язык очень похож на чешский. Не теряя времени, мы перешли на белорусский язык, и дальнейшее наше пребывание в Праге никакими неприятностями уже не омрачалось.

Вот такой своеобразный случай помог нам понять жизненную сущность родного языка — это как хороший живой человек, который верен тебе.

Простые, но очень важные истины порой приходится постигать непростым путём.

5. Уявіце сабе, што вы прыйшлі дамоў і ўбачылі сьляды рабунку ў хаце: дзьверы адчынены, у хаце — як на «ўварванскай вуліцы». Вам неабходна расказаць, што вы бачыце ў кватэры, што вы адчуваеце, што ў вас скралі, як вы паведаміце міліцыянтам пра тое, што здарылася.

6. Перакладзіце верш Аляксандра Пушкіна на беларускую мову.

Я вас любил: любовь ещё, быть может,
В душе моей угасла не совсем;
Но пусть она вас больше не тревожит;
Я не хочу печалить вас ничем.
Я вас любил безмолвно, безнадежно,
То робостью, то ревностью томим;
Я вас любил так искренно, так нежно,
Как дай вам Бог любимой быть другим.

Калі вы як мае быць выканалі ўсе заданьні кантрольнай работы — лічыце, што смела можаце размаўляць па-беларуску.

Гэта адзін зь першых падручнікаў па беларускай мове ў яе несавецкім варыянце. Калі не лічыць факсымільных перавыданьняў падручнікаў пачатку XX стагодзьдзя — першы, які напісаны й надрукаваны на Радзіме.

Мы будзем рады вашым заўвагам і парадам наконт зьместу й падачы дыдактычнага матэрыялу, якія можна даслаць на адрас выдавецтва.

Здароўя, шчасьця, посьпехаў!

Да сустрэчы!

Белорусская латиница

Апроч кірыліцы, у беларускай мове ўжываецца лацінскі альфабэт — *лацінка*:

A B C **Ć Č D Dž Dz E F G H I J K L Ł M N Ń O**
P R S **Ś Š T U Ů V W Y Z Ż Ž**

Ніжэй паказаныя лацінка з адпаведнымі літарамі кірыліцы і наадварот — кірыліца з адпаведнымі літарамі лацінкі.

Лацінка →	Кірыліца	Кірыліца →	Лацінка
a	а	а	a
b	б	б	b
c	ц (цвёрды — [ц])	в	v (w)
ć	ц (мяккі — [ц’])	г	h / g
č	ч	д	d
d	д	е	je / ie
e	э	ё	jo / io
f	ф	ж	ž
g	г (гук [g] выбухны)	з	z
h	г (гук [ɣ] фрыкатыўны)	і	i
i	і	й	j
j	й	к	k
k	к	л	l / l
l	л (мяккі — [л’])	м	m
ł	л (цвёрды — [л])	н	n
m	м	о	o
n	н (цвёрды — [н])	п	p
ń	н (мяккі — [н’])	р	r
o	о	с	s
p	п	т	t
r	р	у	u
s	с (цвёрды — [с])	ў	ũ
ś	с (мяккі — [с’])	ф	f
š	ш	х	ch
t	т	ц	c
u	у	ч	č
ũ	ў	ш	š
v (w)	в	ы	y
y	ы	ь	—
z	з (цвёрды — [з])	э	e
ž	з (мяккі — [з’])	ю	ju / iu
ž	ж	я	ja / ia

Ззначце.

I. У лацінцы, у адрозненне ад кірыліцы, менш галосных і больш зычных літар.

II. У лацінцы няма мяккага знаку *ь*. Таму зычныя *Ć, Ń, Ś, Ž* — заўсёды мяккія і адрозніваюцца ад аналягічных цвёрдых літар *C, N, S, Z* спецыяльным дыякрытычным знакам: *піць = pić, несці = nieści, адрозненні = adroźnieńni*. Аднак для літар *L* і *Ł* усё інакш! Літара *L* — мяккая, а літара *Ł* —

цвѣрдая: літара = *litara*, палац = *palac*, люстэрка = *lusterka*, пачакальня = *pačakalnia*, малако = *malako*.

III. У літар *Ž, Š, Č, Ů* знаходзім іншыя дыякрытычныя знакі, якія паказваюць не мяккасьць, а інакшую якасьць гучаньня: шчупак = *ščupak*, чараўнік = *čaraŭnik*, дождж = *doždž*, аўтар = *aŭtar*.

IV. Лацінка ня мае літар *я, е, ё, ю*. Таму:

- Пасьля галосных *і* на пачатку слоў пішам:

Я	<i>JA</i>	сьветлая = <i>śvietłaja</i> , явар = <i>javar</i> , яскравы = <i>jaskravy</i> ;
Е	<i>JE</i>	ежа = <i>ježa</i> , прыедзе = <i>pryjedzie</i> , тое = <i>toje</i> ;
Ё	<i>JO</i>	ёсьць = <i>jość</i> , знаёмства = <i>znajomstva</i> , маёнтак = <i>majontak</i> ;
Ю	<i>JU</i>	Юля = <i>Jula</i> , ведаю = <i>viedaju</i> , забавляюцца = <i>zabaŭlajucca</i> .

- Пасьля зычных (акрамя мяккай літары *L*) пішам:

Я	<i>IA</i>	вячэра = <i>viačera</i> , няня = <i>niania</i> , сям'я = <i>siamja</i> ;
Е	<i>IE</i>	сьвет = <i>śviet</i> , месца = <i>miesca</i> , поўдзень = <i>poŭdzień</i> ;
Ё	<i>IO</i>	сэлета = <i>sioleta</i> , цётка = <i>ciotka</i> , зёлкі = <i>ziolki</i> ;
Ю	<i>IU</i>	сюды = <i>siudy</i> , касьцюм = <i>kaścium</i> , усяю = <i>usiu</i> .

- Пасьля мяккай літары *L* пішам:

Я	<i>A</i>	рэклама = <i>reklama</i> , пляц = <i>plac</i> , ляжыць = <i>lażyć</i> ;
Е	<i>E</i>	лес = <i>les</i> , вяселье = <i>viasielle</i> , тэлефануе = <i>telefonuje</i> ;
Ё	<i>O</i>	лёс = <i>los</i> , лёд = <i>lod</i> , жыллё = <i>žylo</i> , далёка = <i>daloka</i> ;
Ю	<i>U</i>	любіць = <i>lubić</i> , куплю = <i>kuplu</i> , дзіўлюся = <i>dziŭlusia</i> .

V. У лацінцы адсутнічае апостраф (*'*): узмор'е = *uzmorje*, надвор'е = *nadvorje*, сям'я = *siamja*, бар'ер = *barjer*, кан'юнктура = *kanjunktura*.

VI. У кірыліцы літары *е* адпавядаюць два гукі: [э] і [jэ], аднак у лацінцы літара *E* перадае адзін гук [э]: гэты = *hety*, фатэль = *fatel*, шэсьць = *šeść*, цэгла = *cegła*, дрэва = *dreva*.

VII. Гук [x] у лацінцы перадаецца дыграфам *CH*: хадзіць = *chadzić*, хвалявацца = *chvalavacca*, хто = *chto*, падхапіць = *padchapić*, хораша = *choraša*.

VIII. Лацінская літара *G* перадае выбухны гук [g], які ў беларускай мове, часцей за ўсё, сустракаецца ў спалучэньні зг: мазгі = *mazgi*, згвалціць = *zgvalcić*, розгі = *rozgi*. Аднак ёсьць і шэраг іншых словаў з гукам [g]: ганак = *ganak*, гузік = *guzik*, Галгофа = *Galgofa*, швагер = *švager*.

IX. У астатнім правілы вымаўленьня, пісьма й чытаньня ў лацінцы — такія самыя, як і ў кірыліцы.

Karotkija razmovy (čytajcie ŭhołas)

— Niaŭžo vy začyniajeciesia?
— Vybačajcie, u nas — techničny pierapynak.
— A mnie ž hetak nieadkladna treba zapłacić za kamunalnyja pasłuhi!
— Što za biada, davajcie vaš kvitok.

— Няўжо вы зачыняецеся?
— Выбачайце, у нас — тэхнічны перапынак.
— А мне ж гэтак неадкладна трэба заплаціць за камунальныя паслугі!
— Што за бяда, давайце ваш квіток.

<p>— Dzie tyja dziaŭčaty? — Uwiečary jany buduć u nas na imprezie. — Ale Ź ci paznaju ja ich? — Adrazu paznaješ, bo ichny vyhlad — nadta admietny: jany ũ nacyjanalnych strojach. Hetkich strojaŭ va ũsim instytucie ni ũ kaho niama.</p>	<p>— Дзе тыя дзяўчаты? — Увечары яны будуць у нас на імпрэзе. — Але ж ці пазнаю я іх? — Адразу пазнаеш, бо іхны выгляд — надта адметны: яны ў нацыянальных строях. Гэткіх строяў ва ўсім інстытуце ні ў каго няма.</p>
<p>— Dobry dzień, dziadźka Andrej! — Zdarou, žeŭžyk. A dzie Ź bački? — Zaraz pryjduć. Zajšli ũ kramu. — Nu, jak ty duŹ-zdarou? Ci padros za leta? — My byli na mory, dziadźka Andrej. — Na mory? I dzie Ź heta? — U Tureččynie, na Egiejskim mory. Jano ciopłaje, łaskavaje. I vada ũ im — čystaja, prazrystaja.</p>	<p>— Добры дзень, дзядзька Андрэй! — Здароў, жэўжык. А дзе ж бацькі? — Зараз прыйдуць. Зайшлі ў краму. — Ну, як ты дуж-здароў? Ці падрос за лета? — Мы былі на моры, дзядзька Андрэй. — На моры? І дзе ж гэта? — У Турэччыне, на Эгейскім моры. Яно цёплае, ласкавае. І вада ў ім — чыстая, празрыстая.</p>
<p>— Dobry dzień! Kampanija «Čmiel». Słuchaju vas. — Dabrydzień! Nas zacikaviła vaša pradukcyja, majem namier kupić. Chacieli b siońnia padjechać i zaklučyć dahavor. — Kali łaska, pryjaždźajcie. My pracujem ad 9-j da 18-j hadziny.</p>	<p>— Добры дзень! Кампанія «Чмель». Слухаю вас. — Дабрыдзень! Нас зацікавіла ваша прадукцыя, маем намер купіць. Хацелі б сёння пад'ехаць і заключыць дагавор. — Калі ласка, прыяжджайце. Мы працуем ад 9-й да 18-й гадзіны.</p>
<p>— Pasłuchaj, jakaja abviestka: «Za 10 kilometraŭ ad horadu pradajecca katedŹ z usimi bytavymi vyhodami». — Cikava, kolki Ź jon budzie kaštavać? — Blizka ad horadu, usie vyhody. Peŭna Ź, cana budzie niemałaja. — Što tam doŭha razvažać, davaj patelefanujem.</p>	<p>— Паслухай, якая абвестка: «За 10 кілямэтраў ад гораду прадаецца катэдж з усімі бытавымі выгодамі». — Цікава, колькі ж ён будзе каштаваць? — Блізка ад гораду, усе выгоды. Пэўна ж, цана будзе немалая. — Што там доўга разважаць, давай патэлефануем.</p>
<p>— Dzie ty hetak zatrymałasia? — Dyk siońnia Ź u škole byŭ bačkoŭski schod. — Nu i što skazała nastaŭnica pra našaha Paŭłu? — Nu što. Z movami ũ jaho — narmalova. A voś matematyka... Nastaŭnica kaŹa, što treba padciahnuć navyki rachavańnia. — A jak pavodziny? — O-o-o, tut jaho treba dukavać a dukavać. Na pierapynkach lotaje, niesłuch hety. Viedaješ, što było? Naskočyŭ na dyrektara školy, i nastaŭnica mieła vymovu. — Bačyš, za hetymi kamandziroŭkami dzicia zusim razbeščilaŹa.</p>	<p>— Дзе ты гэтак затрымалася? — Дык сёння ж у школе быў бацькоўскі сход. — Ну і што сказала настаўніца пра нашага Паўлу? — Ну што. З мовамі ў яго — нармалёва. А вось матэматыка... Настаўніца кажа, што трэба падцягнуць навыкі рахаваньня. — А як паводзіны? — О-о-о, тут яго трэба дукаваць а дукаваць. На перапынках лётае, неслух гэты. Ведаеш, што было? Наскочыў на дырэктара школы, і настаўніца мела вымову. — Бачыш, за гэтымі камандзіроўкамі дзіця зусім разбэсьцілася.</p>

Созвучные слова

У беларускай мове ёсць словы, якія паводле гучання падобныя да расейскіх, але маюць зусім іншы сэнс. Ніжэй пададзеныя некаторыя з гэтых словаў.

Беларускае слова	Тлумачэньне слова па-расейску	Сугучнае расейскае слова	Пераклад сугучнага расейскага слова
адка з	ответ	отказ	адмова
ара ць	пахать	орать (кричать)	раўці, крычаць
асоба	личность	особо (отдельно)	асобна
багаты р	богач	богатырь	волат, асілак
ба нька	1) кольцо для крепления; 2) банка (мед.)	банька, баня	ла зья
бла га	дурно, плохо	благо: 1) добро; 2) как раз	1) карысьць, даброты 2) балазе, добра што
брак	нехватка, отсутствие чего-либо	брак (супружество)	шлюб
буйны	крупный	буйный (сумасшедший)	шалёны, звар'яцелы
бясе да	бал, застолье, банкет, пиршество	беседа (разговор)	гутарка, размова
бясьпе ка	безопасность	беспечность	бесклапотнасьць, нядбайнасьць
век	возраст	век (столетие)	стагодзьдзе
ве ка	крышка	веко у глаза	павека
ве тка	линия (железнодорожная)	ветка (дерева)	галіна
выго да	удобство, уют	выгода	выгада
вясе лье	свадьба	веселье	весьлосьць
га за	керосин	газ	газ
гарбу з	тыква	арбуз	каву н
годны	достойный	годный	прыдатны, здатны
грабці	грести (веслом, граблями)	грабить (отбирать)	рабаваць
грамада	община, общество	громада, громадина	веліч, гмах, нагуващчанасьць
гуля ць	играть	гулять	шпацыраваць
другі	второй	другой (иной)	іншы
дыва н	ковёр	диван	канапа
ё сьці	принимать пищу	есть (иметься в наличии)	ёсьць
ёлкі	прогорклый	ёлки, ели	ёлкі
жада ць	хотеть чего-либо	жадничать	скнарнічаць
злодзей	вор	злодей	ліхадзей, злачынец
ігрушка	1) грушевое деревце; 2) мелкий плод груши	игрушка	цацка
калду н	оладья с мясной начинкой	колдун (волшебник)	вядзьмар
калё сы	телега, повозка	колёса	колы
касьце р	поленница	костёр	вогнішча, агонь
кары сны	полезный	корыстный (человек)	карысьлівы
качка	утка	качка	гайданка
кра ска	цветок	краска	фарба
кра сны	красивый	красный (цвет)	чырвоны
кросны	ткацкий станок	крёстный (отец)	хросны (бацька)
крышку	немножко	крышка	века, накрыўка
кукла	узел волос	кукла (игрушка)	лялька
крэсіва	огниво	красиво	прыгожа

крэ/сла	стул (жэсткий)	кресло (мягкое)	фатэ/ль
ла/яць	ругать	лаяць (о собаке)	браха/ць
лі/штва	наличник, планка, плинтус	листва	лі/сьце, лісьце
ложак	койка, кровать	ложка	лы/жка
лук	лук (оружие)	лук (растение)	цыбу/ля
лю/лька	трубка (для курения)	люлька (колыбель)	калы/ска
мані/ць	обманывать	манить: 1) притягивать; 2) звать	1) клі/каць; 2) ва/біць
ма/сла	масло сливочное	1) масло растительное; 2) масло машинное; 3) масло сливочное	1) але/й; 2) алі/ва; 3) ма/сла
мір	мир (отсутствие вражды)	1) мир, вселенная; 2) согласие; 3) спокойствие	1) сьвет, сусьвет; 2) згода; 3) спакой
наказа/ць	приказать	наказать (за проступок)	пакара/ць
напраўля/ць	острить (бритву)	направлять, управлять	накіроў/ваць
на/ціск	ударение (в слове)	натиск, напор	ціск
непрые/мны	неприятный	неприемлемый	непрыма/льны, недапушча/льны
нядзе/ля	воскресенье	неделя	ты/дзень
па/года	ведро, ясная солнечная погода	1) погода (вообще); 2) па/года (<i>архит.</i>)	1) надвор'е; 2) па/гада
па/кой	комната	покой	спакой; спачы/н
па/ра	пар	пора/ (период)	пара, час
пах	запах	пах (<i>анат.</i>)	пахві/на
пей!	пой!	пей!	пі!
плётка	сплетня	плётка	бізу/н, нага/йка
плот	забор	плот: 1) для сплава; 2) помост	1) плыт; 2) кла/дка, памост
пол	пол (<i>биол.</i>)	пол (настил)	падлога
пра/віць	чинить	править, управлять	кірава/ць
проста	прямо	просто	лёгка
пры/клад	пример	приклад	пры/клад
пу/шка	коробка	пушка (орудие)	гарма/та
пыта/ць	спрашивать	пытать (мучить)	катава/ць
ру/шыць	выступать с походом	рушить (разрушать)	разбура/ць, руйнава/ць
рэч	вещь	речь: 1) язык; 2) выступление; 3) беседа	1) мова; 2) прамова; 3) гу/тарка
сва/рка	ссора, перебранка	сварка (<i>мет.</i>)	зва/рка
склон	падеж	склон	схіл, адхон
слых	слух (чувство)	слух (молва)	пагалоска, чу/тка
ста/йна	конюшня	стая	згра/я, чарада
стра/ва	блюдо (пища, кушанье)	отрава	атру/та
стрэ/льба	ружьё	стрельба (пальба)	страляні/на
сту/дзень	январь	студень (кушанье)	халадзе/ц, квашані/на
сту/дня	колодец	стужа	сьцю/жа
суб'ясе/днік	участник банкета; собутыльник	собеседник	суразмоўца
сьвет	мир, планета	свет (освещение)	сьвятло
твар	лицо	тварь (живое существо)	стварэ/ньне
трактава/ць	угощать	трактовать (толковать)	тлума/чыць

трус	кролик	трус	бязьлі/вєц
убіць	вбить	убить (умертвить)	забіць
установа	учреждение	установка (оборудование)	абсталява/ньне

Ключи к упражнениям

Уступ

14. Гандлёвыя рады, прамы вугал, размаўляю па-беларуску, вялікія моры, чалавек жартуе, фарба жоўтая, шосты рад, чую гром, дрэнная рэч.

17. На вадзе, дзён, у гурце, у клопаце, у лёдзе, у палёце, судзіць.

24. Нядаўна было гэткае здарэнне. Трэба купіць зімовае адзеньне. Якое ў цябе пытаньне? Гасьцей поўнае застолье. Першае каханьне. Ціха шэпча калосьсе. Гэта справядлівы судзьдзя. Зьмянілася надвор'е. Мне знаёмае яго аблічча. Гэта было цікавае падарожжа. Здароўе — найлепшае багацьце.

25. Паляўнічы на паляваньні. Ён упэўнены ў сваіх перакананьнях. Перад ад'ездам будзе разьвітаньне. Ён купіў мужчынскае адзеньне. Смачнае сьняданьне. На падлозе сьмецьце.

Лекцыя першая

2. Усё жыцьцё — у навуцы. Зьміцер — у дарозе. Вязу малой дачцэ гасьцінец. Пінжак вузкі ў плячо. Купім дзецям па цацы.

3. Дзеці мусяць паважаць сваіх бацькоў. Працую з татам. Мы жывём пры бацькох. Унукі шануюць сваіх бабуляў і дзядуляў. Мы не сьпявалі гэткіх песень. Я запрашаю на вечарынку сябра і сяброўку.

5. У пакоі ёсьць канапа, але няма ложка. У мяне ёсьць залвіца, але няма швагра. На стале ёсьць аловак, але няма паперы. У мяне ёсьць кампутар, але няма аўтаадказніка. Я маю выходны ў нядзелю, але ў суботу ня маю.

6. Пётра (хто? — Н.) лёг на канапу (на што? — В.).
Рука (што? — Н.) з прыгожым бранзалетам (з чым? — Т.).
Еду да сястры (да каго? — В.).
Дам дзіцяці (каму? — Д.) смачную цукерку (што? — В.).
Забраў дачок (каго? — В.) з садку (з чаго? — Р.).
Мы рыхтуемся да сьвята (да чаго? — Р.).
Дрэвы (што? — Н.) у сьнегавых шатах (у чым? — Т.).
Яго вачэй (чаго? — Р.) не відаць з-пад броваў (з-пад чаго? — Р.).
Я заўсёды пільнуюся правілаў (чаго? — Р.).

10. У савы — савяня. У лася — ласяня. У коткі — кацяня. У птушкі — птушаня. У качкі — качаня. Дзеці катовыя завуцца кацяняты. Дзеці мядзьведзевыя завуцца медзьведзяняты. Дзеці мышыныя завуцца мышаняты.

12. Поні (м. р.), флямінга (м. р.), пані (ж. р.), калье (н. р.), мэтро (н. р.), інтэрвію (н. р.), бра (н. р.).

13. ААН (ж. р.), БДУ (м. р.), МТЗ (м. р.), НН (ж. р.), МАЗ (м. р.), АРПЗ (ж. р.).

14. Хто ёсьць? Хто вы ёсьць? Скажыце, хто ёсьць дома? Каго яшчэ тут няма? Ясь ёсьць тут? Яго няма дома. Што ёсьць у краме? Ёсьць усё, а таго, што патрэбна — няма. У мяне ёсьць шмат цікавых кніг. У яго няма тваёй кнігі. На маім кампутары ёсьць усе патрэбныя праграмы.

15. Едзем да сястры, сядзім упоцёмку ля вакна, лес вакол дому, запрашаю да стала, ліст ад сябра, ідзем уздоўж берагу, заходзь да мяне, насупраць таго будынку, мае клопаты, доўгі цень.

16. Ён прыезджы? Не, ён тутэйшы. Так, ён з Ангельшчыны.

Ён француз? Не, ён італьянец. Так, ён з Парыжу.
Ён літаратар? Не, ён рэжысэр. Так, ён рэдактар.
Ён друкар? Не, ён настаўнік. Так, ён шавец.
Ён сьпявак? Не, ён музыка. Так, ён артыст.
Ён гісторык? Не, ён біёлаг. Так, ён выкладнік.
Ён дасьледнік? Не, ён вандроўнік. Так, ён навуковец.

17. Мянляня проці пошты, сядзіба каля лесу, клюмба каля дому, аловак каля слоўніка, гаспадар сярод гасьцей, начыньне ў майстра, палац проці гатэлю, прысады ўздоўж дарогі

18. Дайце мне, калі ласка, два пачкі печыва, дзьве бутэлькі віна, кавалак кілбасы, літар піва, кіляграм сыру, літар малака, чвэрць кіляграма тварагу, паўлітра алею, карабок запалак, сто грамаў масла, паўбохана хлеба, дзесяць яек, кіляграм цукру, два пачкі гарбаты, два пачкі кавы.

20. Сёньня ня будзе дажджу. У мяне няма з сабой грошай. Не, там няма нікага сшытка. Мы прыйшлі зь лесу. У мяне няма настрою. Там няма ніякіх чаравікаў. У нашым горадзе няма філіі вашага банку.

Лекцыя другая

1. Дачцэ, падлозе, вавёрцы, дошцы, яблыку, кірмашу, каўняру, дзяўчыне, мазалю, сястры.

2. Телефаную: калегу (каляжанцы), дзяўчыне, сястры, Вольцы, дзядзьку.
Дзякую: суседу, гаспадыні, сябрам, прыяцелю, спадару Ласю.
Выбачаю: гандляру, цырульніку, сакратарцы, касірцы.

6. Легчы на канапу, пакласьці ў шафу, глядзеца ў люстэрка, запаліць лямпу, памыць шклянку, заслаць прасьціну, лашчыць кацяня, даглядаць дзядулю, зайсьці ў кватэру, купіць мэблю, есьці салату, ісьці на працу.

7. Одеваем детей. Жду удобного случая. Хозяйка подала завтрак. Пойдём через сквер. Сестра пошила платье. Малыш идет за игрушкой.

9. Іду лесам. Еду аўтобусам. Еду цягніком. Плыву катэрам. Ляту самалётам. Буду тынкоўнікам. Паеду вясной (вясною). Сустрэнуся раніцай (раніцою). П'ю каву зь вяршкамі. Займаюся з выхаванцамі. Апякуюся дзіцем. Цікаўлюся мастацтвам. Працую рукамі. Працую фальваркоўцам.

10. Ямо лыжкай (лыжкаю), ямо відэльцам; п'ем шклянкамі, п'ем кубкамі, п'ем слоікамі; іду зь сёстрамі, іду зь сяброўкамі (сяброўкаю), іду з госьцем; малюю фарбай (фарбаю), малюю алоўкам, малюю пэндзлем; сустракаюся зь сябрамі, сустракаюся зь дзяўчатамі, сустракаюся зь Ясем.

12.

а) Бацька ў камандзіроўцы. Маці ў пральні. Сястра на вечарынцы. Дзеці на лузе. Сябра на Сьвіслачы.
б) Ён у вучэльні, у тэатры, у Сібіры, на плошчы, на вясельлі, у краме, у парку, на сьнезе, на Нарачы, пры вучню, пры бабулі, пры маці, пры Васілю.

13. Зубранё ў пушчы, Ясь на ганку, пакой у кватэры, коўдра на ложку, парасон у сумцы, фіранка на вакне, кветка ў руцэ, аўто на дарозе, яблык на талерцы, човен на рацэ, кот на парозе, качкі на возеры, студэнт у інтэрнаце.

15.

І тут, і там мае сябры. У Грэцыі — пан Дымас. З замежнікаў ён мой найлепшы прыяцель. Усе спасьцігаюць бізнэс, а пан Дымас застаецца верны свайму пакліканьню, як і я. Ён спэцыяліст ў галіне будаўніцтва, дойдзі, якіх мала. У сваёй творчасьці за крыніцу натхненьня ён мае помнікі даўніны. Каштоўнасьці, непадуладныя часу, — вось што бывае тэмай нашых гутарак у часе вандровак.

«Чалавек — гэта яго памяць», — кажа Дымас, і я згодны зь ім. Гляджу на велічныя будынкі і думаю пра людзей, якія пакінулі ў гэтых мурах адбітак сваёй душы.

16. Я з жонкай, дачкой і сынам едем у электрычцы. Сёння нядзеля, і мы, як заўсёды, наведваемся да бацькоў. Яны жывуць убаку ад чыгункі. Кілямэтры з тры яшчэ трэба ісьці празь лес. Але гэта нам падабаецца. Прыемнай бывае нечаканая сустрэча з жыхарамі лесу: зайцамі, дзятламі, вавёркамі. Іншы раз сьмялейшай вавёрцы можна падаць пачастунак і нават пасьпець дакрануцца да хваста. Гэта вельмі забаўляе маіх малых. Колькі тут бывае радасьці, сьмеху, а потым гутаркі — як вады, усю дарогу.

Лекцыя грэцыя

2. Найбліжэйшы прыпынак. Найлепшыя гады. Найвышэйшы гатунак. Найлягчэйшая вага. Найсаладзейшы напой.

3. Кату па пяту — малы. Аднаго поля ягады — аднолькавыя. Біты воўк — дасьведчаны. Хоць куды — выдатны. На сёмым небе — ўчасьлівы. Маладзіца як брусьніца — чырванашчокая кабета. Плячысты на живот — ненаедны.

4. Рудыя валасы, зялёная кашуля, шэрыя вочы, бэжавае аўто, чырвоная стужка, паласаты кавун, блакітны шалік, чорная кава.

5. Паўднёвы вецер, жахлівы выгляд, вусаты дзядзька, бульбяная страва, кішэнны ліхтарык, малінавы колер, ружовы пялёстак.

6. Наваградзкі, Лідзкі, Нясьвіскі, Вушацкі, Сураскі, латыскі, заводзкі, сьвецкі, казацкі, Аршанскі.

7. Якасны: высачэзны.

Адносныя: знаёмы, ільняная, марское, пяшчаная, зямная, камэрцыйны.

Прыналежныя: братава, дзедзай, матулінага.

8. Беларусь на вольным рынку, радасьць у свабоднай творчасьці, дзеці ў гульнёвай залі, гармідар на школьным двары, згода ў супольнай працы, сьвечкі на старадаўняй жырандолі, імпрэза ў Купалаўскім тэатры, дзяўчына ў нацыянальным строі.

9. Новае начыньне — навейшае — найноўшае, самае новае;

мяккі каўнер — мякчэйшы — наймякчэйшы, самы мяккі;

чырвоны колер — чырванейшы — найчырванейшы, самы чырвоны;

смачны яблык — смачнейшы — найсмачнейшы, самы смачны;

прывабная мясьціна — прывабнейшая — найпрывабнейшая, самая прывабная;

салодкія маліны — саладзейшыя — найсаладзейшыя, самыя салодкія;

забаўныя прыгоды — больш забаўныя — найзабаўнейшыя, самыя забаўныя;

цёплае паліто — цяплейшае — найцяплейшае, самае цёплае;

зграбная рэч — больш зграбная — найзграбнейшая, самая зграбная;

высокая будыніна — вышэйшая — найвышэйшая, самая высокая;

пісьменны вучань — больш пісьменны — найбольш пісьменны, самы пісьменны;

малы сабачка — меншы — найменшы, самы малы;

цяжкая валізка — цяжэйшая — найцяжэйшая, самая цяжкая.

10.

а) Вольчын большы сын. Людміліна меншая сястра. Аркадзевы крэўныя.

б) Піліпаў студэнцкі пакой. Ксеніны бурштынавыя каралі. Максімава новае паліто.

11. Тут Мікітаў пісьмовы стол. На падлозе — Мікітавы новыя часапісы. Там бацькавы пісьмовыя прылады. Тут сяброўчын замежны слоўнік. На падлозе — сястрыная бліскучая цацка. На рагу стала

— Колеў заўсёды нататнік. Там Сяргеевы процісонцавыя акулёры. Там мой праязны квіток. Тут наш драўляны зэдлік. Каля стала — братава кампутаравае начыньне.

12. Утульны сьветлы пакой. Густоўны інтэр’ер. Позірк прыцягваюць адметныя рэчы ў беларускім гусьце. Сурвэта. Прыгожа аформлены куфэрак. Рознага колеру кветкі. Што яшчэ? На сьцяне — старадаўні відарыс гербу «Пагоня». Выштукаваны гадзіннік. Мэбля. Кафляваны камінак. Каля сьцяны, справа, — шафа. Зьлева — сьветлая канапа. Справа — крэсла. Люстэрка. Яно ў прыгожай аправе. Мяккі каберац на падлозе. Угары, пад стольлю, — арыгінальная жырандоля. На вокнах — крэмавыя самаробныя фіранкі.

15. Вулічны рух, марскія хвалі, дарожны ліст, дубовая мэбля, ліпавы цьвет, волкае паветра, вярбовы дубец, рачны басэйн, майскі жук.

Лекцыя чацьвертая

1. Не, ён выдавец. Не, яны прыезджыя. Не, яна братава сяброўка. Не, яна паштарка. Не, яно Вольчына.

2. Што я ведаю пра Вярбіцкіх? — Я нічога ня ведаю пра іх.
Што я ведаю пра таго хлапца? — Я нічога ня ведаю пра яго.
Што я ведаю пра Вольку? — Я нічога ня ведаю пра яе.
Што ты маеш сказаць пра спадара Лявіцкага? — Я нічога ня маю сказаць пра яго.
Ты павіншаваў спадарыню Людмілу? — Я не павіншаваў яе.
Ты паедзеш з Паўлюком на адпачынак? — Не, я не паеду зь ім.
Ты даваў дзіцяці папіць? — Не, я не даваў яму папіць.

3. Віця і ягоная сястра, Зіна і ейны муж, настаўніца і ейная кляса, гаспадар і ягоны сабака, Вярбіцкія і іхныя дзеці, цётка і ейны ўнук, Васіль і ягоны фундатар.

5. Тут нейкія незнаёмыя дзяўчаты. Ён некага шукаў. Некаму гэта будзе патрэбна. Нехта забыўся ў аўтобусе сваю валізку. Гэта штосьці цікавае. Пакліч хутчэй каго-небудзь. Чамусьці ён мне не патэлефанаваў.

7. Я незнаёмы з тым спадаром. Я яшчэ не чытаў тае кнігі. Таго прыезджага я ня ведаю. Ён даў грошы той касірцы. Пайду прывітаюся з тою дзяўчынаю. Той спадар — наш бухгалтар.

8. Маё тое шэрае, мае тая бялявыя, іхны той мураваны, ягоная тая ля сквэру, ейны той квяцісты, іхны той смуглявы, мае тая ў капэрце.

10.

а) — Гэта крэсла?
— Не, гэта фатэль. Ён мяккі, а крэсла — тое, драўлянае.

б) — Ці гэта тая дзяўчына?
— Так, гэта тая дзяўчына.

в) — Хто яшчэ гэта чуў?
— Ён казаў гэта толькі пры мне.

г) — Для каго мы купім гэтую цацку?
— Мы купім гэтую цацку табе.

д) — Няўжо гэта твой кампутар?
— Не, гэта Мікітаў кампутар.

- е) — Ці чытаў ужо хто тую кнігу?
— Той кнігі яшчэ ніхто не чытаў.
- ж) — Што гэта за аловак у цябе?
— У мяне не аловак, а ручка.

11. Мікіта у маёй сястры. Алесь у свайго дзядзькі. Тут мае рэчы. Дзеці ў тым аўтобусе. Паклажа ў іхнай валізцы.

12.

- а) На чым ён знаецца? Ён на ўсім знаецца?
б) Ці ёсць у каго гэтка падручнік? Гэткага падручніка ні ў кога няма?

13. Пры кім вучыцца Антось? Каго мы пойдзем сустракаць? З кім паедзе Васіль за мяжу? Чым цікавіцца Людміла? У каго мы будзем на вясельлі? Кому падзякаваў госьць? З кім заўтра я буду мець гутарку? З кім прывітаўся Мікіта? Кому паціснуў руку? Кому сказаў прыемнае? У каго я яшчэ ня быў? У чыёй кватэры я яшчэ ня быў?

Лекцыя пятая

1. Дзяўчына чыста мые вокны. Хлопцы заўсёды рагочуць з маіх жартаў. Ён маўчыць, бо ня ведае, што казаць. Нашы сябры, як толькі прыехалі, адразу ж трапілі на вясельле. Малы дзьме ў дудку і надта ж цешыцца з гэтага. Мой брат сталаяр, ён майструе. Яны гандлююць у краме харчовымі таварамі.

2. Дзякаваць — ён дзякуе, яны дзякуюць;
абяцаць — ён абяцае, яны абяцаюць;
зарабляць — ён зарабляе, яны зарабляюць;
уцякаць — ён уцякае, яны ўцякаюць;
бедаваць — ён бядуе, яны бядуюць;
дараваць — ён даруе, яны даруюць;
гаспадарыць — ён гаспадарыць, яны гаспадарыць;
крыўдзіць — ён крыўдзіць, яны крыўдзяць;
смажыць — ён смажыць, яны смажаць;
блішчэць — ён блішчыць, яны блішчаць;
важыць — ён важаць, яны важаць;
знаёміць — ён знаёміць, яны знаёмяць;
салодзіць — ён салодзіць, яны салодзяць;
лічыць — ён лічыць, яны лічаць.

3. Яна прасуе бялізну. Я апранаю паліто. Мы кладзем агуркі на стол. Яна разумее мяне. Ён папалуднае дома. Яны сустракаюць цябе. Маці прыгарнула дзіця да сябе. Настаўнік разьмяркоўвае абавязкі.

4.

- а) Умацаваць здароўе, замацаваць веды, запазьніцца на працы, запырэчыць спавяшчальніку, утрымаць пазыцыі, удасканаліць плян;
б) закупаць харчы, панакупляць сувэніраў, паначапляць цацак, панасыпаць пяску, запытаць дазволу, запрасіць гасьцей;
в) выгадаваць дзяцей, адгадаваць вусы, выкруціць лямпачку, адкруціць дрот, выказаць думку;
г) дагледзець хворага, угледзець памылку, ураўнаважыць шалі, далучыцца да гурту.

5. Счэзнуць, падпільнаваць, пачакаць, пашукаць, скарыстаць, спадабацца, паслухаць, прывітацца, падпаліць, спарадкаваць, зразумець, растлумачыць, зганіць, згвалціць, узважыць.

6. Суседка хварэе на мігрэнь. Мы чакаем на тэлевізійнага майстра. Вітаўт ажаніўся з маёй сястрой Юляй. Вандроўнікі ідуць незнаёмаю дарогаю. Сватаў сын вучыцца бальным танцам. Бацькі выбачаюць сваім дзецям. Малыя цешацца з навагодняй ёлкі. Цешча ўмешваецца да сямейнага жыцця маладых. Абслуга сэрвіс-цэнтру знаецца ў кампутарах розных мадэляў. Наш выбраньнік заслугоўвае на давер.

7.

а) Групаваць, канспэктаваць, фінансаваць, даглядаць, сартаваць, камандаваць, абуваць, кватараваць, замыкаць, страляць, гуртаваць, перадаваць, карміць, зьмяняць, лайдачыць, марозіць.

б) Пагаршаць, зьмяншаць, хітраваць, прыгажэць, чырванець, перавышаць, маўчаць, весяліць, чысьціць, ваяваць, ружавець, асьляпіць, скарыць, знаёміць, гатаваць, пільнаваць.

8. Апранайцеся! Гадуіцеся! Сьмейцеся! Сустрэкайцеся! Пытайцеся! Знаёмцеся! Прывітайцеся! Радуйцеся!

10. Мой брат Пётра мае невялікую кватэру, але ўсім досыць месца. Там жывуць птушкі, рыбка, заводны сабака Векша і кот Плютон. Ці ўяўляеце сабе гэткую сьціжму жыўнасьці? А ўсё таму, што мой пляменьнік Юзя вельмі любіць жывёлаў. Ён корміць і даглядае сваіх улюбёнцаў. Гэты занятак ёсьць яго найлепшай уцехаю. А ўвогуле Юзя — паважны і цяжкі хлапец. Шмат у чым ён нагадвае свайго бацьку.

11. Я вучуся, я сьмяюся, я забываюся, я спадзяюся, я адгукаюся, я пытаюся, я апранаюся, я нуджуся, я зьвяртаюся, я бяруся, я маюся.

12. Максім спадарожнічае знаёмым у паездцы. Ён унікае гэтай размовы. Гэты напой праганяе, спаталяе смагу. Госьць доўжыць сваю гутарку. Дзеці пераймаюць паводзіны бацькоў. Гэты прыезджы харчуецца ў рэстараньні. Яна загадала прыбраць усё лішняе.

13. Дасьце нам свой адрас? Апранеш паліто? Ясі мясную салату? Змарнуеце час? Забараняеш курыць у кватэры? Бераце гэты куфэрак? Пячэш рыбу? Бежыце далей? Гледзіце вясельныя здымкі? Прыемна бавіце час? Дарыце гэтую карціну? Гатуеш каву? Дапамагаеце сваім бацькам? Віншуеце са сьвятам? Жывяце за мяжой? Запрашаеце яго на госьці?

14. Дзіця сумуе па маці. Я намерыўся купіць сабе капялюш. Юля адведае хворага бацьку. Яны выпраўляюцца ў дарогу. Я жыва прыпамінаю ту сустрэчу. Ён бацьку скардзіўся на мяне.

Лекцыя шостая

4. Сямнаццатым, чацьвертаму, шэсьцьдзсят першай, першага, адзінаццатай.

5. Пяці дрэваў, трох сяброў, шасьці чалавек, дваіх дзьвярэй, абедзьвюх дзяўчын, дзьвюх сябровак, ста й аднаго далматынца, трох сабакаў, чатырох кампутараў, абодвух летапісцаў, дзевяці жыцьцяў, чатырнаццаці праграмаў, васьмі спадарожнікаў, дваіх кацянятаў.

6. Абодвух, абодвум, абодвух, абодвума, пра абодвух.

7. Сустрэліся за паўтара кілямэтра ад станцыі. У цеста трэба пакласьці дзьве траціны шклянкі цукру. Прыйшлі паўтары гадзінамі пазьней. Прыедзе праз паўтары гадзіны. Гэтым дзьвюм дарогам не сысьціся. Маю паўтара слоікі сочыва. Гэты кавалак кужалю на паўтраця мэтра. Да дому засталася тры кілямэтры.

8. Пяцьцю карткамі, дзевяцьцю кубкамі, дваццацьцю трыма ўдзельнікамі, трыццацьцю чатырма нумарамі, дзьвюма лыжкамі, васьмю байцамі, чатырнаццацьцю з паловай кіляграмамі, трыма падручнікамі, дванаццацьцю флямастарамі, паўтары хвілінамі, сарака сямю кілямэтрамі, дзевяноста сшыткамі.

9. Дзесяць разоў мер — і то ня вер. Мінула чвэрць стагодзьдзя. Прайшла траціна веку. Пачалося трэцяе тысячагодзьдзе. Незьлічоныя паданьні старажытных муроў. Хвілінаў праз колькі пачнецца нарада. На ганку стаяць трое незнаёмых хлапцоў. Моладзевы часапіс выходзіць двойчы на месяц. Дзед песьціць абодвух сваіх унукаў. Абедзьве дзяўчыны прывіталіся з настаўнікам. Узьніміце абедзьве рукі ўгару. Наш дом стаіць на скрыжаваньні дзьвюх вуліц.

10. На ганку многа хлапцоў. Сьветлых азёраў тут — безьліч. Шмат разоў зьмянялася іхная назва. У гэтым лесе грыбоў а грыбоў. Процьма народу ў чарзе. Усе дамы — на шмат паверхаў. Мала даць — брыдка, а многа — шкода. На іхнай вуліцы шмат дрэваў.

11. Колькі часу? Калі выходжу з дому? Як дабіраюся на працу? З кім сёньня маю сустрэчу? Колькі зойме гутарка з партнэрам? Што запісана ў электронным нататніку? За каго сёньня давядзецца быць? Як завуць дзіця? Колькі часу шпацыруем? Калі мы ўжо дома? Ці доўга Юзя гатовы слухаць казкі?

15.

а) — Зь беларускіх азёраў найвялікшае — Нарач.
— Якая яго даўжыня?
— Пэўна, кілямэтраў зь дзесяць ці мо й болей.

б) — Каторая гадзіна? / Колькі часу?
— Ужо палова на восьмую.

в) — Бацька дома?
— Дома.
— Пакліч яго.
— Тата заняты, ён у гаражы.
— А калі ён вызваліцца?
— Праз гадзіну-дзьве.

г) — Ён у сталым веку?
— Не, яму гадоў пад трыццаць.

д) — Дзе вы будзеце на Новы год?
— Сьвяткаваць будзем сваёй сям'ёй, утраіх.

Лекцыя сёмая

1. Засланы абрусам стол, пачутыя навіны, вывучанае правіла, пакліканы чалавек, ацэнены тавар.

2. Зробленая праца, пройдзены шлях, куплены аловак, зачыненыя дзьверы, пазычаныя грошы, здарожаныя вяскоўцы, падабраныя колеры, пагаслыя вочы, засьмяглыя вусны, загарэлы твар, нечapanыя мясьціны.

3.

а) Дагледжаны лекарам хворы. Дагледжанае гаспадарамі жылльё. Дагледжаная бацькамі гаспадарка.

б) Хлопчык, апрануты ў сьвяточны гарнітур. Дзяўчынка, апранутая ў Сьнягурку. Жанчына, апранутая ў футра. Дзяўчынка, апранутая ў народны строй. Хлопчык, апрануты ў мядзьведзя.

4. Пафарбаваная падлога; распушчаны тлушч; памыты каўнер; памытае, пакупанае, прыбранае дзіця; спарадкаваныя рэчы; пабеленая столь; пасалоджаная кава; пасталелы дзяцюк; замкнёныя дзьверы.

5. Гэта ўпэўнены ў сабе чалавек. Тут адзін ацалелы будынак. Зьмяненні ўстаноўчых дакумэнтаў былі ўхваленыя сходам акцыянэраў. Мне трэба купіць сродкі для чышчання. Усе, хто чакае на вынікі, адчуваюць пэўнае хваляваньне. Гэта вучні, якія сядзяць і слухаюць свайго настаўніка.

Канцэрт, які не адбыўся ўчора, адбудзецца ў нядзелю. Ужо пачатак фільму зьнехваціў мяне глядзець яго далей, і я сыйшоў.

6.

а) Жартуючы, п'ючы, хвалюючы, кажучы;

б) увайшоўшы, сустрэўшы, зьлічыўшы, прыйшоўшы, сабраўшы, пад'еўшы.

7. Рана выйшаўшы з дому, прыйшоў на працу першым. Працаваў, назіраючы за парадкам. Яны жылі, радуючыся кожнаму дню. Цэлы дзень назаляў пытаньнямі, замінаючы ў працы. Уважліва слухаю, спрабуючы ўцяміць.

8. Зараз пайду на палудзень. Увечары прыйду да вас. Стаю збоку. Наўкола чуваць музыка. Ён некуды пайшоў. Нікуды мы ня пойдзем. Празь лес мы ішлі памалу. Ён штораз папраўляе акуляры. Месца ў кватэры досыць. Адночы я быў на Нарачы. Мы былі дома. Мы паедзем дамоў. Шво трэба класьці ўпоперак. Ходнік перарабляюць ушыр.

9. Роўна — раўней — найраўней, сама роўна, найбольш роўна;
доўга — даўжэй — найдаўжэй, сама доўга, найбольш доўга;
шырока — шырэй — найшырэй, сама шырока, найбольш шырока;
добра — лепей — найлепей, сама добра, найбольш добра;
блізка — бліжэй — найбліжэй, сама блізка, найбольш блізка;
соладка — саладзей — найсаладзей, сама соладка, найбольш соладка;
чырвона — чырваней — найчырваней, сама чырвона, найбольш чырвона;
вузка — вузей — найвузей, сама вузка, найбольш вузка;
прыгожа — прыгажэй — найпрыгажэй, сама прыгожа, найбольш прыгожа.

10. Падлога — унізе. Вакно — ззаду. Канапа — злева. Шафа — ззаду. Тэлевізар — справа. Карціна — злева. Дыван — унізе.

11. Ціха — гучна, далёка — блізка, тут — там, наперадзе — ззаду, туды — сюды, па-новаму — па-старому, уверх — уніз, мякка — цвёрда, злева — справа, многа — мала, удзень — уначы, добра — дрэнна, рана — позна, цёмна — сьветла, чыста — брудна, дорага — танна, гучна — ціха, павольна — шпарка, дрэнна — добра, рэдка — часта, высокая — нізка, глыбока — мелка, меней — болей, зблізку — здалёк, моцна — слаба, кратка — доўга.

13. Дзе я маю сяброў? Ці бачыў што прыгажэйшае за Беларусь? Як завуць маіх сяброў? Хто яны? Дзе цяпер Мартын і Люіза? Ці ўпершыню яны ў Менску? У якіх мясьцінах я спатыкаю радасьць? Які наш наступны маршрут?

15.

а) — Мы ідзем ня ў той бок.

— Пэўна, трэба вярнуцца, прайсьці тымі прысадамі і зьвярнуць улева.

б) — Ці патрапім мы адгэтуль на вуліцу Гусоўскага?

— Якраз гэта — вельмі лёгка. Зьвернем управа на трэцім скрыжаваньні.

в) — Мусім перасесьці на сямёрку і праехаць яшчэ прыпынкаў колькі.

— Так, зараз выходзім.

г) — З чаго пачнем нараду?

— Перш-наперш скажыце, ці ўсе прыйшлі.

д) — Ці бачыў ты Міхася?

— Калі-нікалі ён наведваецца сюды. Але апошнім часам — ня бачыў.

- е) — Мы зайшлі кудысьці не туды.
— Гэта непрыемна.
- ж) — Іхныя дзеці — дагледжаныя і заўсёды добра прыбраныя.
— Гэта моцная, дабрабытная сям'я.

Лекцыя восьмая

1. Лазьня — каля дому. Машына — на двары. Яны на дварэ. Праўня пры заводзе. Гасьцеўня ў кватэры. Возера сярод лесу.
2. Ажаніўся зь дзяўчынай, дзіўлюся зь яго, сумую па ёй, сьмяюся зь іх, кпяць зь мяне, спазьніліся празь цябе, згодна з артыкулам, прайшоў праз гушчар, віншую са сьвятам, сяджу пры кампутары, зайшоў па дзіця.
3. Пачнецца / Прыедзе: па абедзе, праз гадзіну, да вечару, каля сёмай гадзіны, да раніцы, у сьнежні, празь нядзелю, пасья сьвята, у чацьвер, праз паўтары хвіліны, на золку.
4. Перапрошваць каго? (В.), прабачаць каму? (Д.), дараваць каму? (Д.), спагадаць каму? (Д.), слугаваць каму? (Д.), пагаджацца з кім? (Т.), сустракаць каго? (В.), дзякаваць каму? (Д.), дакляраваць каму? (Д.), сумаваць па кім? (М.), баліць каму? (Д.), апранаць што? (В.), спрыяць каму? (Д.), выконваць што? (В.).
6. Старэйшы за мяне, вышэйшы за цябе, маладзейшы за яго, разумнейшы за ўсіх, мацнейшы за нас, лепшы за іншых.
- 8.
- а) На сьвята спадзяёмся гасьцей і пагулянкі. У дарозе замарыліся, ды не зажурыліся. Ясь — здатны дзяцюк, ды яшчэ які здатны!
- б) Адчуваньне такое, нібы знаёмы зь імі шмат гадоў. Нікому нічога ня рупіць, быццам у мяне аднаго іншых клопатаў няма.

Лекцыя дзевятая

1. Ніхто не чакаў ягонага прыезду. Ніхто нічога не пытаецца. Нікому не паслалі запрашэньняў. Нікому ня трэба браць квіткаў. Ніхто ня хоча ехаць. Я нікуды не зьбіраюся ехаць. Мы не паедзем дадому цягніком. Дзеці нікуды з намі ня пойдучь. Ніколі ня ходзім на шпацыр. Яны сёння нікога не сустракаюць. Ён нічым нам ня можа паспрыяць. Няма ніводнага вольнага месца. Уладзю, ня стаў кубка на стол! Не заходзьце сюды! Тут я сам ня дам рады!
4. Ці ты скончыш працу да нядзелі? Куды ты выправіўся? Дзе мы цяпер знаходзімся? У якім боку аўтавакзал? Ці ўсе рэчы складзеныя? Пачакаеш мяне на рагу плошчы? Прыйдзеш сёння да нас на вячэру? Пойдзем заўтра ў Верхні горад на шпацыр? Выбераш, што-небудзь пачытаць з новых кніг? Апанеш на сустрэчу новы капялюш? Ці ясьцё вы дома гэткую салату? Ці купілі вы яблыкаў? Чыё гэта аўто стаіць на двары? Хто будзе даглядаць хворага, пакуль вас няма? Калі Алесь ажаніўся з Вольгаю?
7. Білет да дому я ўзяў туды й назад. Цягнік адыходзіць у 11 гадзінаў. Цяпер на маім гадзінніку роўна 10. Значыць, застаецца яшчэ добрая гадзіна. Трэба здаць рэчы на схоў і прайсьціся па бліжэйшых крамах. Хачу купіць дзецям што-небудзь з ласункаў. Танінай дачцэ, самай меншай маёй пляменьніцы Натальцы, асабліва падабаюцца менскія цукеркі. Куплю, калі знайду. Якраз па дарозе трапілася крама з прывабнаю назваю «Госьціца». Хіба зайсьці сюды? Тут ёсьць тыя цукеркі.

10.

У нас сёння вольны вечар, і я наважыўся купіць білеты ў тэатар. «Якая цудоўная ідэя, — сказала мая жонка. — Я буду рада паглядзець добры спэтакль. Бяры білеты лепш у сярэдзіне, 9–11-ы рад, калі можна».

Я так і зрабіў. Увечары да 7-й гадзіны мы пайшлі ў Купалаўскі тэатар глядзець «Князя Вітаўта».

Ці верыце, гэта было надвычайна хораша!.. Перанесьціся ў XIV стагодзьдзе, убачыць дзівосную кветку тых часоў — Беларусь, тады — Вялікае княства Літоўскае. Я зьведаў эстэтычную асалоду. Акрам таго, лепш зразумеў гісторыю Беларусі.

На маю думку, «Князь Вітаўт» — лепшы спэтакль, які я калі-небудзь бачыў. Усе акторы цудоўна выконвалі свае ролі. Мне дык асабліва спадабаўся выканаўца галоўнай ролі. Гэта папраўдзе таленавіты актор. Раю вам абавязкова паглядзець «Князя Вітаўта».

Лекцыя дзясятая

1. Да двух дадаць восем — будзе дзесяць. Чатыры, памножанае на пяць, — раўняецца дваццаць. Адна цэлая і пяць дзясятых плюс тры цэлыя і чатыры дзясятыя — раўняецца чатыры цэлыя і дзевяць дзясятых. Ад сямі адняць тры — будзе чатыры. Пяць ды дзевяць — будзе чатырнаццаць. Трыццаць два падзяліць на чатыры — будзе восем. Ад чатырнаццаці цэлых і васьмі дзясятых адняць адзінаццаць цэлых і дзеве дзясятыя — будзе тры цэлыя і шэсьць дзясятых. Двойчы чатыры — будзе восем. Дваццаць ды трыццаць — будзе пяцьдзясят. Шэсьцьдзясят тры падзяліць на сем — раўняецца дзевяць. Шэсьць, памножанае на чатыры, — раўняецца дваццаць чатыры. Сорак два падзяліць на шэсьць — будзе сем.

5. Колькасныя: чатыры, два, палова;
парадкавыя адсутнічаюць;
адказ: у вераб'я — 50 дзяцей.

Лекцыя адзінаццатая

7. А ці прыстойная гэтая рэстарация? Якую назву мае рэстарация? Колькі чалавек прыйшло ў рэстарацию? Яны прыйшлі палуднаваць? Дзе быў вольны столік? Які заказ яны справілі? Якіх страваў нараіў ім афіцыянт? Ці параіў ён ім узяць дзічыну? Ці ўзялі яны гусь зь яблыкамі? Ці заказалі яны мяса дзіка? Ці ўзялі яны гарэлкі? Ці задаволеныя яны? Ці вялікі быў іх рахунак? Якія стравы ў мэню вас зацікавілі? Якія беларускія стравы вам падабаюцца? Акрамя згаданых, якія яшчэ беларускія стравы вы ўжо ведаеце? Які беларускі сынонім слову «мэню» вы ведаеце? Як вы пажадаеце добрага апэтыту?

Лекцыя дванаццатая

3. Трэба ехаць адну гадзіну. Стаяць у чарзе будзем з паўгадзіны. Едзем на цэлы тыдзень. Затрымаемся на некалькі дзён. Моладзевы часапіс выходзіць двойчы на месяц. Бачуся зь імі адзін раз на тыдзень. За мяжой бываю рэдка. Год таму пачаў вучыць беларускую мову. Вярнуся назад праз паўтара месяца. Работу да палудня трэба скончыць.

Лекцыя трынаццатая

1. Што трэба, каб атрымаць грашовы перавод? Якую найбольшую вагу можа мець пачок? Колькі трэба плаціць за пачок? Ці ўзважваюцца заказныя лісты? Ці хутка выконваецца заказ на тэлефонную размову? Што ўплывае на кошт тэлефонных размоў? Як запрасіць да тэлефона? Ці заўсёды добра чуваць падчас тэлефоннай размовы? Як трэба пісаць адрас на паштовых пасылках? Ці шмат вы плаціце за тэлефон? Дзе можна знайсці патрэбны нумар тэлефона? Як вы скажаце: «Зараз перадам яму слухаўку»?

2. Узважыць пакунак, укінуць канвэрт у скрынку, заплаціць за паслугу, акенца да запатрабавання, напісаць ліста, купіць марку для ліста за мяжу, напісаць адрасы адпраўніка й атрымальніка, кабіна нумар тры.

5.

а) Прывітаньне зь Менску!

Лічы, усе справы ўладзіў, засталася яшчэ правесці дзеве сустрэчы. Мяркую вярнуцца 31 студзеня.

Мікіта.

б) Вітаю вас!

У мяне ўсё нармалёва. Не пашанцавала з надвор'ем, тутака бясконца йдзе дождж. Сумую. Пабачымся праз два тыдні. Ваш знаёмы, Мартын, перадае вам прывітаньне. Бывайце.

Андрусь.

в) Добры дзень, Кацярына Васілеўна!

Прыеду цягніком «Менск—Прага» ў аўторак увечары. Сустракайце.

Максім.

г) Прывітаньне!

Не турбуйцеся, у мяне ўсё добра. Затрымаюся яшчэ на дзён колькі. Перадайце Ірыне, што ў панядзелак раніцаю буду ўжо дома.

Аркадзь.

Лекцыя чатырнаццатая

6.

а) — Прабачце, вы ня ведаеце, ці адчынены цяпер схоў ручное паклажы?

— Адчынены, але трэба сьпяшацца: праз колькі хвілінаў будзе перапынак.

— Нашэньнік, занясіце, калі ласка, мае рэчы ў схоў.

б) — Але ж і доўгая чарга ў касу! Прабачце, можа б вы мяне прапусьцілі? Мой цягнік зараз адыдзе. Баюся, каб не спазьніцца.

— Я ня супраць. Але папытайцеся ў тых, хто стаіць наперадзе.

в) — Ці гэтае месца ля вакна вольнае? Можна яго заняць?

— Калі ласка, прашу.

— Дзякую.

г) — Цікава, колькі мы стаім на гэтай станцыі?

— Ня ведаю. Першы раз еду па гэтым маршруце.

— А куды вы едзеце?

— Да Берасьця.

— Дык вы а шостай гадзіне будзеце там. А мне яшчэ — ехаць ды ехаць.

д) — Душна ў вагоне. Калі б крыху прачыніць вакно? Вы ня супраць?

— Так, адчынйце, калі ласка... А вы ж яшчэ й у цёплым швэдры!

Лекцыя шаснаццатая

2. Мне баліць скура на рамянах. Дзіця захварэла на адзёр. У самалёце яго ванітуе. Трэба ісьці на рэнтген. Баліць у грудзёх, доктар прызнаў запаленьне лёгкіх. Ён лечыць дзясны.

8. Мне баліць зуб. Трэба ісьці да дантыста.

На руках зьявіліся нейкія плямы. Трэба ісьці да дэрматоляга.

Баляць цягліцы на шыі. Пэўна, застудзіў. Трэба ісьці да масажыста.
Блага сплю, хутка стамляюся. Трэба ісьці да нэўрапатоляга.
Нешта зрок саслабеў. Трэба ісьці да акуліста.
Выцяў руку. Баюся, каб не было пералому. Трэба ісьці да траўматоляга.
Баліць галава, пал. Трэба ісьці да тэрапэўта.

10.

З маіх сяброў Андрэй — маладзейшы за ўсіх. Яму 21 год, але выглядае ён крыху сталейшым. Высокі, мае 190 сантымэтраў росту. Моцны, добрая пастава. Прыгожы авал твару, адкрыты пагляд. Нос звычайны, прасты, валасы — русыя, вочы — карыя. У Андрэя прыемная ўсьмешка. Ціхамірны характарам, выклікае прыхільнасьць да сябе. Зычлівы, спагадны, чулы. Калі сябра ў бядзе, Андрэй заўсёды дапаможа. Адзінае, што мне не падабаецца ў ім, — ён смаліць цыгаркі. Вось гэта прыкра! Я б хацеў, каб ён вызваліўся ад гэтай шкоднай звычкі.

Андрэй вучыцца на трэцім курсе Менскага радыётэхнічнага інстытуту. Ён заняты з раніцы і да вечару. З васьмі гадзінаў ён ужо на лекцыях, а каля дзвюх гадзінаў дня сканчае заняткі. Палудне, а тады ідзе ў бібліятэку. Да 17 гадзінаў яму трэба падрыхтавацца да заўтрашніх заняткаў і спаткацца зь сябрамі, а потым ён мусіць быць на сваім працоўным месцы. Андрэй мае работу ў адной кампутарнай фірме і мяркуе застацца там працаваць, калі скончыць вучобу ў інстытуце.

Лекцыя сямнацатая

5. 1—10, 2—5, 3—7, 4—2, 5—1, 6—3, 7—11, 8—6, 9—9, 10—4, 11—8.

8.

Сёньня я маю вольны дзень і займаюся хатнімі (гаспадарчымі) справамі. Перагледзеў наш абутак — трэба тое-сёе падладзіць. Патрэбны новыя падноскі, набойкі. У чаравіках трэба замацаваць абцасы і яшчэ давядзецца памяняць замок. Вось гэтыя скураныя туфлі спачатку былі якраз, а цяпер штосьці коле. Няўцям мне — адкуль тут зьявіўся цвік?

Адным словам, збіраюся ў майстэрню. Ремонт абутку — побач. Майстры ў нас неблагія, хутка спраўляюць заказы. Заўсёды парадзяць, падкажуць, што да чаго і як лепш абладзіць абутак. Паслугі часам каштуюць нятанна, затое на якасьць работ няма чаго жаліцца.

Пайду, пакуль ёсьць час, праз паўгадзіны майстэрня зачыняецца.

Кантрольная работа

1.

Прыехаўшы ў сталіцу, асабліва не раздумвайце, на чым дабірацца ў Стоўпцы, — аддайце перавагу чыгунцы: язда на электрычцы зойме ўсяго паўтары гадзіны. Менавіта столькі ж часу ў нас будзе на знаёмства з, так бы мовіць, калячыгуначнымі славуцасьцямі, найперш — літаратурнымі. Праўда, да драбніцаў разабраць і засвоіць усё за гэты час проста немагчыма. Таму засяродзім увагу толькі на тым значным і адметным, што сустрэнецца.

За вакном вагона мільгаюць абрысы беларускай сталіцы, ззаду засталіся гарадзкія чыгуначныя прыпынкі «Бальніца», «Курасоўшчына» і «Гай». Залюбаваўшыся мясцовымі краявідамі, мы неўпрыкмет праяжджаем і станцыю «Памысьлішча», і схаваныя ў зеляніне прычыгуначнай ахоўнай паласы прыпынкі «Піціч» ды «Воўкавічы». І вось, нарэшце, — «Фаніпаль».

Сяргей Галоўка

4. У сярэдзіне XIII стагодзьдзя пачынаецца новая эпоха беларускае гісторыі — эпоха Вялікага Княства Літоўскага. Аб'яднаньне слабых і разрозненых земляў у адну буйную дзяржаву было ў інтарэсах як балцкага, так і ўсходнеславянскага насельніцтва, бо з усходу пагражалі мангола-татары, а з захаду пачыналі ціснуць нямецкія рыцары. Паміж літвой і крывічамі існавалі даўнія шчыльныя сувязі. Таму ўтварэньне дзяржавы адбылося натуральна і без асаблівага гвалту.

Уладзімер Арлоў, Генадзь Сагановіч

Белорусско-русский словарь

Примечание.

Слова, в которых присутствует взрывной звук [g], на соответствующем месте имеют букву г.

А

аб о, об, про, в
абабраць очистить (снять скорлупу, кожуру)
абавя́зак, -зку м. обязанность, долг
абাপал по обеим сторонам, с обеих сторон
абараняць защищать, отстаивать
абарона, -ы жс. защита, оборона
абварыць ошпарить, обварить
абвэстка, -і жс. объявление
абедзьве обе
абібок, -а м. лентяй, лежебока
абла́дзіць привести в порядок, сделать ремонт, починить
аблі́чча, -а н. облик, лицо
абмежава́ны ограниченный
абмежава́нне, -я н. ограничение
абмяркоўваць обсуждать
абодва оба
абое оба (тот и та)
абрабляць возделывать, обрабатывать
абру́с, -а м. скатерть
абры́дла надоевший, опротивевший, приевшийся
абслу́га, -і жс. обслуживание, обслуживающий персонал
абураць возмущать
абца́с, -а м. каблук
абцу́гі, -оў адз. няма клещи, щипцы
аб'ядна́нне, -я н. объединение
абы́ лишь бы
абы-дзе́ лишь бы где, где попало
абы-што́ 1) лишь бы что; 2) чепуха, вздор
абы-я́к кое-как, лишь бы как, небрежно
зрабі́ не абы-я́к сделай как следует, не кое-как
абяцаць обещать
авохці́ 1) увы (выражение печали); 2) неужто? (удивление)
авохці́ мне горе мне
агарнуць обернуть, накрыть
агі́да, -ы жс. отвращение, омерзение
агі́дны гадкий, отвратительный, омерзительный; противный, безобразный
агля́д, -у м. осмотр, обозрение, обзор
агрэ́ст, -у м. крыжовник
агурок, -рка́ м. огурец
адбі́так, -тку м. 1) отражение, отпечаток; 2) копия, след
адбудаваць 1) отстроить; 2) восстановить

адбы́цца состояться, произойти
адве́даць навестить, проведать
адгадаваць отгадать
адгука́цца откликаться, отзываться
адзе́р, адру́ м. корь (детская болезнь)
адзі́н один
адзі́н аднаго́ друг друга
адзі́н-адзі́ню́ткі один-одинёшенек
аднаго́ ра́зу однажды
адны́м заходам заодно, попутно
усё адно всё равно
адзі́нота, -ы жс. одиночество
адзі́ны единственный
адка́з, -у м. ответ
адка́зваць отвечать
адка́знасьць, -і жс. ответственность
адкладны́ (каўне́р) отложной (воротник)
адку́ль откуда
адлі́га, -і жс. оттепель
адме́тнасьць, -і жс. отличие, особенность
адме́тны отличительный, особенный, заметный
адмові́ць отказать
адмоўны отрицательный
адмы́слы 1) особый, особенный; 2) специальный
адна́к однако, но
адне́куль откуда-то
аднойчы́ однажды
аднолькавы́ одинаковый, единообразный
адносны́ относительный
адноў́лены восстановленный
адпаве́дны соответствующий, соответственный
у адпаве́днасьці́ в соответствии
адпачы́нак, -нку м. 1) отдых; 2) отпуск
адпра́ўнік, -а м. отправитель
адраджэ́нне, -я н. возрождение, восстановление
адра́зачку сразу же, тут же, в момент
адра́зу сразу
адсотак, -тку м. процент
адсту́п, -у м. 1) отступ; 2) красная строка
адсю́ль отсюда
адту́ль оттуда
адукава́ны образованный
адука́цыя, -і жс. образование, просвещение
вышэ́йшая адука́цыя высшее образование

адусюль отовсюду
адхінуць отвернуть, отклонить
адціснуть отжать, отдавить, отпечатать
адхон, -у м. откос, склон, косяк
адчачіць отцепить
адчачіся! отцепись! отстань!
адчуваць чувствовать, ощущать
адчыняць открывать, отворять
адыманьне, -я ж. мат. вычитание
ажаніцца з кім? жениться на ком?
ажыны, -аў мн. ежевика
ажэўнік, -а м. куст ежевики
азадак, -дку м. зад, круп, огузок
аздоба, -ы ж. украшение, отделка
азіяцкі азиатский
азначальны 1) определяемый; 2) лингв.
 определительный
айчы м, -а м. отчим
аказацца откликнуться, подать весть
акалічнасьць, -і ж. обстоятельство
акраец, -йца м. горбушка, краюха
акром кроме
аксаміт, -у м. бархат
актор, -а м. актёр
акуляры, -аў адз. няма. очки
але 1) но, однако; 2) да, конечно
алеі, алею м. масло растительное
аліва, алівы ж. масло машинное
аловак, алоўка м. карандаш
альтанка, -і ж. беседка
аматар, -а м. любитель
амбасада, -ы ж. посольство
амбасадар, -а м. посол
амбітны амбициозный, спесивый
аналітычны аналитический
аналяг, -у м. аналог
Ангельшчына, -ы ж. Англия
ангельскі английский
ані ни, ничуть, несколько
ані-ні нисколько
ануча, -ы ж. 1) тряпка; 2) портянка
апавядаць рассказывать, повествовать
ападкі, -аў адз. няма. осадки
апанавачь каго? што? 1) охватить, овладеть;
 2) напасть (на кого? что?)
апаўдня в середине дня
апекавача кім? чым? покровительствовать,
 опекать
апёнка, -і ж. опёнок
апёк, -ку м. ожог
апісаць 1) заполнить; 2) сделать описание; 3)
 описать
апісаць бланк заполнить бланк
апісаць маёмасьць сделать описание
 имущества

апошні последний
апошнім часам в последнее время
апранаць надевать, одевать
апроч кроме, помимо
апынуцца очутиться, оказаться
апэтыт, -у м. аппетит
апячыся обжечься, опалиться
аранжавы оранжевый
араты, -ага м. пахарь
аркуш, -а м. лист (бумаги)
артыкул, -у м. статья
архіў, архіву, м. архив
асабісты личный, персональный
асаблівасьць, -і ж. особенность
асабовы 1) личностный; 2) лицевой
асабовы рахунак лицевой счёт
асоба, -ы ж. личность, лицо
юрыдычная асоба юридическое лицо
асобнік, -а м. экземпляр
астатні 1) остальной; 2) последний
асыгнацыя, -і ж. ассигнация
асьвета, -ы ж. просвещение, образование
асьветніцкі 1) просветительский; 2)
 просвещенческий
асьцярожнасьць, -і ж. осторожность
асьцярожны осторожный
атабарыцца обосноваться, осесть
атачэньне, -я н. окружение
атмасфэра, -ы ж. атмосфера
атрута, -ы ж. отравление, яд
атруціцца отравиться
атручаны отравленный
аўто нескл. легковой автомобиль
аўтаадказнік, -а м. автоответчик
ахайнасьць, -і ж. опрятность,
 чистоплотность
ахайны опрятный, чистоплотный
ахвяра, -ы ж. жертва
ахвяраваць жертвовать
ахова, -ы ж. 1) охрана; 2) защита
ахоўваць 1) охранять; 2) защищать
ацалелы уцелевший
ашукаць обмануть, надуть, провести
ашчаджаць сберечь, беречь

Б

бавіцца 1) задерживаться; 2) развлекаться,
 забавляться
бавіць проводить, коротать, терять (время)
бавоўна, -ы ж. хлопок
бадай 1) чтоб; 2) пожалуй; 3) почти
бадзёрасць, -і ж. бодрость
байка, -і ж. 1) басня; 2) небылица
балазе благо; хорошо, что
балбатаць 1) трепаться, болтать, тараторить;

2) булькать, клокотать
балбату́н, -а м. трепач, болтун
бале́сны болезненный
балён, -а м. баллон
ба́ль, ба́лю м. 1) бал; 2) пир, пиршество
балько́н, -у м. балкон
бамбі́за, -ы м. увалень, верзила, дылда, громила
банкру́т, -а м. банкрот
барані́ць защищать, оборонять
барацьба́, -ы ж. борьба
барвовы багровый, багряный
барука́цца бороться, меряться силой
басано́ж босиком, на босу ногу
Баўга́рыя, -і ж. Болгария
бацька́, -і м. отец
Бацькаўшчына́, -ы ж. Отчизна, Отечество, Родина
бацькаўшчына́, -ы ж. отцовское наследство
бацькі́, -оў адз. няма родители
бацькоўскі́ 1) родительский; 2) отеческий
ба́чыць видеть
бе́гчы, бягу́, бяжы́ш, бяжы́ць бежать
бедава́ць горевать, скорбеть, сокрушаться, сожалеть
безвыніковы безрезультатный
бе́здань, -і ж. 1) пучина; 2) бездна (очень много)
безнадзе́йны безнадежный
безная́ўны безличный
безумоўны безусловный
бе́зліч бесчисленное множество, уйма
белару́с, -а м. белорус
белару́ска, -і ж. белорусска
белару́скі белорусский
па-белару́ску по-белорусски
Белару́сь, -і ж. Беларусь
Белару́ская Народная Рэспу́бліка (БНР)
Белорусская Народная Республика (БНР)
Жыве́ Белару́сь! Да здравствует Беларусь!
Рэспу́бліка Белару́сь Республика Беларусь
бервяно́, -а н. бревно
беспрацоўны, -ага м. безработный
бессаромны бессовестный, бесстыдный
бесьсьмяротнасьць, -і ж. бессмертие
біёляг, -а м. биолог
бізнэсо́вец, -оўца м. бизнесмен
благі́ 1) дурной; 2) нездоровый, болезненный;
3) ничтожный, малосильный
блакі́тны лазурный, голубой
блё́кат, -у м. белена
блізьня́ты, -аў мн. близнецы
бліскаві́ца, -ы ж. молния, зарница

бліску́чы 1) блестящий, сверкающий; 2) замечательный, великолепный
блішча́ць блестеть, сверкать, сиять
блука́ць 1) бродить; 2) блуждать, скитаться;
2) шляться, шататься, слоняться
блыта́ніна, -ы ж. путаница, неразбериха
блы́таць путать
блянды́н, -а м. блондин
бля́ха, -і ж. 1) противень; 2) жесь; 3) кровельное железо
бляша́нка, -і ж. жестяная коробка, банка
бо потому что, ибо, так как, а то
бок, баку́ м. 1) сторона; 2) бок туловища
бокі́ рваць надрываться от смеха
узя́цца ў бо́кі подбочениться
боль, болю́ м. боль
больш-менш более-менее
большасьць, -і ж. большинство
борзды подвижный, проворный
боты, -аў мн. сапоги
боўдзіла́, -ы ж. балда, обалдуй
бра́згат, -у м. лязг, звяканье
бра́згаць брякать, лязгать, греметь, звякать
бразго́тка, -і ж. погремушка, побрякушка
бракава́ць недоставать, не хватать
бракава́ць недоставать, не хватать
бра́ма, -ы ж. ворота
бранза́ле́т, -а м. браслет
браха́ць 1) лаять; 2) клеветать, лгать, наговаривать; 3) говорить вздор, болтать
бра́цца клевать (о рыбе)
ры́ба бярэ́цца рыба клюёт
бруд, -у м. нечистота, грязь
брудзі́ць 1) грязнить, пачкать; 2) сорить
бруі́цца струиться
брукава́ны мощёный
брусні́цы, -аў мн. брусника
брыво́, -а н. (мн. бровы, -аў) бровь
бры́дкі 1) некрасивый, безобразный; 2) дурной, отвратительный
брыдо́та, -ы ж. гадость, мерзость
будава́ць строить, сооружать, возводить
будаўні́к, -а м. строитель
будаўні́цтва, -а н. строительство
будова́, -ы ж. строение
будучы будущий
будучы́ня, -і ж. будущее, грядущее, будущность
буды́нак, -нка м. здание, строение, постройка
буйны́ крупный
бу́льба, -ы ж. картофель
буршты́н, -у м. янтарь
бусел, бусла́ м. аист
бутэ́лька, -і ж. бутылка
бухгалта́р, -а м. бухгалтер

бухторыць подстрекать
бывай! бывайце! прощай! прощайте! будьте здоровы! до свидания, всего хорошего!
быццам будто, как будто, словно, точно
быць быть, иметься, прерывать
будзьма разам! будем вместе!
будзьце ласкавы будьте любезны
як мае быць правильно, как следует
бэжавы бежевый
бэз, -у м. сирень
бэнзакалёнка, -і жс. бензоколонка
бэнзін, -у м. бензин
бягучы текущий
бягучы рахунак текущий счёт
бязглузды бесполовый, несуразный, глупый
бязлітасны безжалостный, беспощадный
бязмежны безграничный, бескрайний
бялізна, -ы жс. бельё
бялявы белокурый, белёсый
бярэмя, -я н. охапка
бяседа, -ы жс. застолье, банкет, пир
бясконцы бесконечный, безмерный, безграничный
бясьпека, -і жс. безопасность

В

вабіць 1) привлекать, манить; 2) обольщать, пленять
вавёрка, -і жс. белка
вага, -і жс. рычаг
вага, -і жс. вес
ваганьне, -я н. 1) колебание; 2) сомнение
вадасховішча, -а жс. водохранилище
вадкасьць, -і жс. жидкость
вадкі жидкий
важдацца возиться, канителиться
важкасьць, -і жс. 1) весомость; 2) убедительность, вескость
важкі 1) увесистый, тяжёлый; 2) убедительный
важыць весить, взвешивать
вайсковец, -оўца м. военнослужащий
вайсковы 1) войсковой; 2) военный
вакацыі, -яў адз. няма каникулы
вакол вокруг
валасы, -оў мн. волосы
валацуга, -і м. 1) бродяга; 2) повеса
валізка, -і жс. чемодан
валодаць владеть
валтузіцца 1) возиться; 2) дёргать друг друга
валтузня, -і жс. возня
вандроўка, -і жс. путешествие
вандроўнік, -а м. путешественник, путник, странник
ванітаваць тошнить, рвать

вантрабянка, -і жс. колбаса из потрохов
вапна, -ы жс. известь, известка
вапнавы известковый
вар, ва ру м. кипяток
як ва рам абліты словно ошпаренный
варожы 1) враждебный, недоброжелательный; 2) неприятельский, вражеский
варта I, -ы жс. караул, охрана, стража
варта II стоит, нелишне, следует
варта гэ та пакаштаваць стоит это попробовать
вартавы, -ога м. 1) часовой, постовой, охранник; 2) сторожевой
вартасьць, -і жс. стоимость, ценность
варты достойный, стоящий
варункі, -аў мн. условия, обстоятельства
варушыцца 1) шевелиться; 2) возиться, копошиться
варшта, -а, -у м. верстак
вар'ят, -а м. 1) сумасшедший, умалишённый; 2) безумец
вар'яцець сходить с ума, беситься
васпан м. сударь
ваяр, -а м. воин
ваяўнічы 1) воинственный; 2) воинствующий
ведама известно, понятно
ведаць 1) знать; 2) заведовать
вежа, -ы жс. башня
вейка, -і жс. ресницы
век, -у м. 1) столетие; 2) возраст
у сталым веку в пожилом возрасте
века, -а н. крышка (покрышка)
велічны величественный, величавый
вельмі очень, весьма, слишком
верагоднасьць, -і жс. достоверность
верасень, -сьня м. сентябрь
верш, -а м. 1) стих; 2) стихотворение
вэстка, -і жс. весть, сообщение, известие
вэсьці 1) вести; 2) тянуть; 3) клонить
вэсьці рэй заправлять, задавать тон
вэтливы вежливый, любезный, приветливый
вэтразь, -я м. парус
вёска, -і жс. деревня
відавочнасьць, -і жс. очевидность
відавочны очевидный, явный
відарыс, -у м. изображение
відовішча, -а н. зрелище
відэлец, -льца м. вилка (столовая)
візытоўка, -і жс. визитка, визитная карточка
віленскі виленский (вильнюсский)
вільгаць, -і жс. влага
вільготнасьць, -і жс. влажность
Вільня, -і жс. Вильня (Вильнюс)
вінаваціць обвинять
віншаваць поздравлять

віншава́нне, **-я н.** поздравление
вір, віру́ м. водоворот, омут, пучина
вірла́ты (вірлавокі) пучеглазый
вірла́тая яє́чня яичница-глазунья
віта́нне, **-я н.** привет, приветствие
віта́ць 1) приветствовать; 2) поздравлять
вогкі́ см. волкі
вогни́шча, **-а н.** 1) костёр; 2) кострище
водар, **-у м.** аромат, благоухание
водда́ль вдали; поодаль
вока, **-а н.** (*мн.* **вочы, вачэ́й**) глаз
мець на воку проследить (*за кем? чым?*)
вокладка, **-і ж.** обложка, переплёт
волат, **-а м.** богатырь, исполин, великан
волкі́ влажный, сырой
вольны́ свободный
вольха, **-і ж.** ольха
воля, **-і ж.** 1) воля; 2) свобода
вонкавы́ наружный, внешний
вопратка, **-і ж.** верхняя одежда
восеньскі́ осенний
востры́ острый
воўна, **-ы ж.** овечья шерсть
воцат, **-у м.** уксус
вугорскі́ венгерский
Вугоршчына, **-ы ж.** Венгрия
вуда, **-ы ж.** уда, удочка
вунь вон (там)
вусны, **-аў мн.** губы
вусы, **-оў мн.** усы
вучань, **-чня м.** ученик
вучнёўскі́ ученический, учащийся
вучэ́льня, **-і ж.** училище
выбача́ць ка́му? прощать, извинять
выбі́тны выдающийся, исключительный
выбра́ннік, **-а м.** избранник
выбу́х, **-у м.** взрыв
выве́дка, **-і ж.** разведка, разведывание
вывуча́ць изучать
выгляд, **-у м.** вид, облик, осанка
выгляда́ць выглядеть
выгода, **-ы ж.** 1) удобство; 2) приволье
выдаве́цтва, **-а н.** издательство
выда́нне, **-я н.** издание
выда́ткі, **-аў мн.** расходы, издержки
выда́тна 1) превосходно, замечательно; 2) отлично
выда́тнік, **-а м.** отличник
дыплём выда́тніка́ диплом с отличием
вы́дма, **-ы ж.** дюна
вызвале́нне, **-я н.** освобождение
вы́звалі́ць освободить
вызнача́ць определять
вы́йсьце, **-я н.** выход
выкана́ўца, **-ы м.** исполнитель

выкарыста́ць использовать, употребить
выкла́днік, **-а м.** преподаватель, лектор
вы́клік, **-у м.** вызов
выкля́чна исключительно
выключэ́нне, **-я н.** 1) исключение; 2) выключение
выконва́ць выполнять, исполнять
выкулі́цца вывалиться, выпасть
выкшталцо́ны элегантный, утончённый
вылу́заць вылущить, вышелушить
вылу́звацца са скуры́ лезть из кожи вон
вылуча́ць 1) выделять; 2) выдвигать, выставлять; 3) исключать
вы́людак, **-дка м.** изверг, изувер, выродок
вымаві́ць произнести, выговорить, промолвить
вымаўле́нне, **-я н.** произношение
вымова, **-ы ж.** выговор
вымяра́льны измерительный
вынаходзі́ць изобретать
вы́нік, **-у м.** 1) результат, итог; 2) следствие
выні́каць следовать, вытекать (как следствие)
вынаходка, **-і м.** открытие, изобретение
вынаходлі́вы изобретательный
вы́нятак, **-тку м.** исключение
выпа́дак, **-дку м.** случай
выпадко́вы случайный
выпрабава́нне, **-я н.** испытание
выпра́віць 1) отправить; 2) исправить
вырабля́ць 1) вырабатывать, производить, изготавливать; 2) выделять; 3) обрабатывать
вырабы́, **-аў мн.** изделия
выра́й, **-ю м.** 1) тёплые края; 2) стая перелётных птиц; 3) время отлёта птиц
выратава́ць спасти, избавить
высакаро́дны благородный
высачэ́зны высоченный
выснова, **-ы ж.** вывод, заключение
вы́спа, **-ы ж.** остров
выста́ва, **-ы ж.** выставка
вы́сьветлі́ць выяснить
вытворца́, **-ы м.** производитель
вытворчы́ производственный
вы́трыва́ць 1) выдержать, вытерпеть; 2) стерпеть, сдержаться
вы́трыва́ць нягоды́ выдержать невзгоды
вы́трыма́ць выдержать
выхава́льнік, **-а м.** воспитатель
выхава́нец, **-нца м.** воспитанник
вы́цяць ударить, ушибить
вычу́ва́нне, **-я н.** ощущение, восприятие
вы́штукава́ць 1) смастерить; 2) отделать; 3) выдумать
вы́шук, **-у м.** розыск

выява, -ы *ж.* изображение
вэлюм, -у *м.* фата, вуаль
вэнджаны копчэный
вядомы известный
Вялікдзень, **Вялікадня** *м.* Пасха
вялікі большой
вяндліна, -ы *ж.* ветчина
вярба, -ы *ж.* ива, верба
вяргіня, -і *ж.* георгин
вяртацца возвращаться
вяршкі, -оў *мн.* сливки
вясельле, -я *н.* свадьба
вясёлка, -і *ж.* радуга
вячэра, -ы *ж.* ужин

Г

гаўбец, **гаўбца** *м.* балкон
габлёнка, -і *ж.* стружка
гаварыць говорить
гаварыць на мігі разговаривать знаками
гадаваць, **гадую**, **гадуеш**, **гадуе** 1) растить, выращивать, воспитывать 2) отращивать, отпускать (напр., бороду)
гадзіна, -ы *ж.* 1) гадюка; 2) гадина
гадзіна, -ы *ж.* час
а якой гадзіне? во сколько? в котором часу?
чорная (ліхая) гадзіна чёрный день
шарая гадзіна вечер, сумерки
гадзіньнік, -а *м.* часы
гады ў рады в кои-то веки, очень редко
гаіцца заживать, заживлять
гайдаць качать, колыхать, колебать
гайсаць бегать, сновать
галадаваньне, -я *н.* голод
галасіць причитать
галець 1) нищать; 2) бедствовать
галеча, -ы *ж.* нищета, нужда
галёнка, -і *ж.* голень
галіна, -ы *ж.* ветвь (дерева)
галіна, -ы *ж.* отрасль, область деятельности
галіць брить
гальлё, -я *н.* 1) ветви; 2) хворост
гальштук, -а *м.* галстук
гаман, -а *м.* кошелек
гамон, -у *м.* конец, кранты
ганак, **ганку** *м.* крыльцо
ганарлівы горделивый, спесивый
гандаль, -длю *м.* торговля
гандляваць торговать
гандляр, -а *м.* торговец
ганіць 1) порочить, хаять; 2) порицать, осуждать
ганьба, -ы *ж.* позор, бесчестие
гарба, -а *м.* кожанник

гарбата, -ы *ж.* чай
гарбуз, -а *м.* тыква
гаргара, -ы *ж.* громадина, громоздкая вещь
гармідар, -у *м.* кавардак, беспорядок, ералаш
гарнітур, -а *м.* 1) костюм; 2) гарнитур
гарнуцца льнуть
гародніна, -ы *ж.* овощи
гародніцтва, -а *н.* огородничество
гаротны горемычный
гартаваць закалять, закаливать
гарэза, -ы *ж.* шалун, озорник, сорванец
гарэзьлівы шаловливый, озорной
гарэлка, -і *ж.* водка
гаспадар, -а *м.* хозяин
гаспадарка, -і *ж.* хозяйство
гаспадарчы хозяйственный
гаспадарыць 1) хозяйничать; 2) хозяйствовать
гаспадыня, -і *ж.* хозяйка
гасьцеўня, -і *ж.* гостиная
гасьціннасьць, -і *ж.* гостеприимство
гатаваць 1) готовить, варить, стряпать; 2) кипятить (воду); 3) заготовливать
гатунак, -нку *м.* сорт, вид
гваздзік, -а *м.* гвоздика (цветок)
гвалт, -у *м.* 1) насилие; 2) крик, шум
гвалціць насиловать, принуждать
генэтыка, -і *ж.* генетика
гіль, -я *м.* снегирь
гіпэртэкст, -у *м.* гипертекст
гісторыя, -і *ж.* история
Гішпанія, -і *ж.* Испания
гзымс, -у *м.* карниз
глеба, -ы *ж.* почва
глог, -у *м.* боярышник
глузд, -у *м.* 1) рассудок, ум; 2) мозг
зьехаць з глузду рехнуться, спятить
глупаваць дурачиться
глуства, -а *н.* глупость, вздор, чепуха, чушь
глядацкі зрительский
глядзець смотреть
глязура, -ы *ж.* глазурь
гной, **гною** *м.* 1) навоз; 2) гниль
годзе довольно, хватит, достаточно, полно, будет
годны достойный
гожа 1) пристойно; 2) красиво
горача 1) жарко, знойно; 2) страстно, пламенно, пылко (о чувствах)
горшы хуже, худший
гразкі 1) грязный (о дороге); 2) топкий (о болоте)
грамада, -ы *ж.* 1) общество, община; 2) толпа, ватага, дружная компания
грашовы денежный

грошы, -ай адз. няма деньги
грува/сткі громоздкий, неповоротливый
груд, -у м. 1) бугор, холм; 2) сухой луг
грудзі, -е й адз. няма грудь
груката/ць грохотать, стучать, хлопать
грунтоўна основательно, обстоятельно
грэ/баваць брезговать, пренебрегать
грэ/цкі 1) греческий; 2) гречневый; 3) грецкий (орех)
губля/ць терять, тратить
гужок, -жка м. упряжка, гуж
гуза/к, -а м. шишка
гузік, -а м. 1) пуговица; 2) кнопка
гука/ць звать, кликать, окликать
гульня, -і ж. игра
гультай, -ая м. бездельник, лентяй, лодырь
гу/ма, -ы ж. резина
гу/мар, -у м. юмор
гумор, -у м. настроение
гурба, -ы ж. сугроб
гурт, -у м. 1) группа; 2) ватага, толпа; 3) опт
гу/ст, -у м. вкус
густоўны со вкусом
гу/тарка, -і ж. беседа, разговор
гу/тарыць беседовать, разговаривать
гу/чна звучно, громко
гушча/р, -у м. чаща, гуща
гы/ркаць гаркать, рычать
гэ/баль, гэ/бля м. рубанок
гэ/та это
гэ/такса/ма также
гэ/тулькі столько

Д

дабрабы/т, -у м. благополучие, благосостояние
дабрадзе/йнасьць, -і ж. добродетель
дабрачы/ннасьць, -і ж. благотворительность
дабры/дзень добрый день, здравствуйте
дабрыня, -і ж. доброта
даве/дацца узнать, осведомиться, навестить
даве/дацца хворага навестить больного
даве/дка, -і ж. справка
даве/днік, -а м. справочник, путеводитель
даве/рнік, -а м. доверитель
даводзіцца I доводится, приходится; II приходится (быть в родстве)
даводзіць втолковывать, доказывать
даволі достаточно, довольно
дагадзі/ць угодить
дагляда/ць 1) присматривать, смотреть; 2) ухаживать, заботиться; 3) досматривать
дада/так, -тку м. добавка, приложение, дополнение
дада/ць 1) добавить, прибавить; 2) приложить

да/дзенасьць данность
дазва/ньня совершенно, дочиста
дазвол, -у м. разрешение, позволение
дайсьці 1) дойти; 2) достичь; 3) дознаться; 4) изнemoчь
дакла/дна 1) точно; 2) достоверно; 3) чётко
даклярава/ць 1) обещать; 2) объявлять
дакрана/цца да чаго? дотрагиваться, прикасаться
даку/ль 1) куда; 2) до какого времени
далонь, -і ж. ладонь
далучы/цца да чаго? присоединиться, приобщиться
дамовіцца договориться, условиться
дамоўленасьць, -і ж. договорённость
дапамога, -і ж. 1) помощь, выручка; 2) пособие
дарава/ць каму? 1) простить, прощать; 2) жаловать; 3) дарить
дарагі дорогой
дарма 1) напрасно, попусту; 2) даром; 3) ничего, пусть, ладно
даруча/ць поручать, доверять
дарэ/мна 1) тщетно, попусту, напрасно; 2) даром
дарэ/чы кстати, уместно
дарэ/шты до остатка, до конца
даскана/лы 1) совершенный, неprovзойдённый; 2) подробный
даспадобы по сердцу, по вкусу
даста/ва, -ы ж. доставка, поставка
дасьве/дчаны 1) опытный; 2) сведущий, знающий
дасьле/днік, -а м. исследователь
дасьле/дчы исследовательский
дасьці/пны остроумный, находчивый
дасягне/ньне, -я н. достижение
даты/чыцца касаться, относиться
даўжыня, -і ж. 1) длина; 2) продолжительность
даўне/йшы давний, былой
даўніна, -ы ж. старина
дах, -у м. крыша, кровля
даць ды/хту задать жару, дать нагоняя
даць ра/ды суметь, справиться
дачка, -і ж. дочь, дочка
дачыне/ньне, -я н. отношение, причастность
дашчэ/нту дотла, дочиста, вконец, до основания, в пух и прах
дбаць 1) заботиться; 2) стараться, усердствовать
двойчы дважды
двухбаковы двухсторонний
дзе/йнічаць действовать

дзель, **-і ж.** 1) *мат.* частное (от деления двух чисел); 2) часть, доля
дзе́льнік, **-а м.** *мат.* делитель
дзе-нідзе́ кое-где
дзень, дня́ *м.* (*мн.* дні, дзён) день
гэ тымі дня́мі на днях
дзень пры дні́ ежедневно
дзень у дзень каждый день
дзе́рці тереть, рвать
дзе́сьці где-то
дзе́ўчына *см.* дзяўчы́на
дзе́я, дзе́і *ж.* действие
дзе́яньне, **-я ж.** действие
дзёньнік, **-а м.** дневник
дзёрзкі́ 1) дерзкий; 2) смелый, отчаянный
дзіва́к, **-а м.** чуда́к
дзіві́цца удивляться
дзі́ва што конечно, ещё бы
дзівосны́ удивительный, диковинный
дзі́да, **-ы ж.** копьё, пика
дзі́к, **-а м.** дикий кабан
дзіку́нства, **-а н.** дикость, варварство
дзіця́, **-я ці н.** ребёнок, дитя
дзіця́чы детский
дзічы́на, **-ы ж.** дичь
дзьму́хавец, **-ўца м.** одуванчик
дзьму́ць, ё́н дзьме́ дуть
дзя́га, **-і ж.** ремень
дзя́дзька, **-і м.** 1) дядя; 2) братец
дзя́каваць ка́му? благодарить
па́дзя́каваць бра́ту поблагодарить брата
дзя́куй спасибо, благодарю
вялі́кі дзя́куй! большое спасибо!
шчы́ры дзя́куй! сердечное спасибо!
дзялі́мае, **-ага н.** *мат.* делимое
дзяўбі́ці 1) клевать (о птицах); 2) долбить
дзяўчы́на, **-ы ж.** девушка
дзяўчы́нка, **-і ж.** девочка
дзяцю́к, дзецю́ка *м.* 1) парень; 2) неженатый юноша, холостяк
добраа́хвотна добровольно
догляд, **-у м.** уход, присмотр, попечение
дождж, дажджу́ *м.* дождь
збіра́ецца на дождж собираются дождь,
идет к дождю
дойлі́д, **-а м.** зодчий, архитектор
доказ, **-у м.** доказательство, довод
допіс, **-у м.** корреспонденция, заметка
досьць достаточно
досьвед, **-у м.** опыт
досьві́так, **-тку м.** рассвет
доўгі́ 1) длинный; 2) долгий
доўжы́ць продолжать
дошка, **-і ж.** доска
драбні́ца, **-ы ж.** мелочь, малость

драбню́ткі мельчайший, очень маленький
дражні́ць дразнить
дра́нік, **-а м.** оладья из тёртого картофеля
драпе́жнік, **-а м.** хищник
дра́піна, **-ы ж.** царалина
дра́тва, **-ы ж.** сапожные нитки
драўля́ны деревянный
драч, **-а м.** коростель, дергач
дробавы́ *мат.* дробный
дробны́ мелкий, малый
дробязны́ 1) пустяковый, мелочный; 2)
щепетильный
дробязь, **-і ж.** пустяк, мелочь
дрот, дро́ту *м.* проволока
дру́з, дру́зу *м.* щебень, битый камень
друкава́ць печатать
друка́р, **-а м.** печатник
друка́рка, **-і ж.** печатная машинка, принтер
дру́кі, **-аў мн.** печатная продукция
друшля́к, **-а м.** дуршлаг
дрыгва́, **-ы ж.** тряси́на, топь
дры́жыкі, **-аў адз. няма** 1) дрожь; 2) озноб
дры́жыкі пра́даваць дрожать от холода
дры́мкатаць свербеть
дрэ́нна плохо, скверно, худо, дурно
дубе́ць, **-бца м.** хворостина, прут
дукава́ць учить, наставлять
думка, **-і ж.** мысль, мнение
(як) на маю́ думку по моему мнению
дура́нь, **-рня м.** дурак
ба́бін дура́нь 1) маменькин сынок; 2)
подкаблучник
ду́рня кле́іць валять дурака
ненадсява́ны дура́нь абсолютный дурак
дурны́ дурной, глупый
дурны́, як пень (як бот) глуп, как пробка
дурэ́ць баловаться, шалить, дурачиться
духмя́ны ароматный, душистый
дыва́н, **-а м.** ковёр
дык то, так
дыктоўка, **-і ж.** диктант
ды́хаць дышать
дыямэ́нт, **-а м.** алмаз
дэ́талёвы́ детальный

Е

е́днасьць, **-і ж.** единство
е́зьдзіць ездить
е́жджу е́зжу
е́жа, е́жы *ж.* пища, еда
е́йны её
еката́ць вопить, выть от боли
е́лка, **-і ж.** ель
енк, **-у м.** стон
е́нчыць 1) стонать; 2) канючить, клянчить

е/с/ьці есть, принимать пищу
сма/чна е/с/ьці! приятного аппетита!

Ё

ёд, ёду *м.* йод
ёкат, -у *м.* вопль
ёлка, -і *ж.* ёлка (новогодняя)
ёлкі прогорклый
ёлупень, -ння *м.* обалдуй, олух
ёмістасьць, -і *ж.* 1) ёмкость; 2)
вместительность
ёмісты вместеительный
ёмка 1) ловко, проворно; 2) хорошо, удобно
ёсьць / ёсьцека / ё (безличн. форма гл. *быць*)
есть

Ж

жабрак, -а *м.* нищий, попрошайка
жагнаць благославлять
жада/ньне, -я *н.* желание, хотение
жадоба сильное желание
у жадобу в охотку
жаласны 1) жалостливый; 2) жалобный,
печальный; 3) жалкий
жаліцца жаловаться
жалоба, -ы *ж.* 1) траур; 2) скорбь
жаль, жа/лю *м.* 1) жалость, сострадание; 2)
скорбь; 3) горесть
на жаль к сожалению
жанчы/на, -ы *ж.* женщина
жар, жа/ру *м.* горящие угли
жарало, -а *н.* 1) жерло; 2) дупло
жарсьць, -і *ж.* страсть
жарт, -у *м.* шутка
жартаваць шутить
жаўлак, -а *м.* желвак
жаўне/р, -а *м.* солдат
жах, жа/ху *м.* ужас, страх
жлу/кціць пить не в меру
жмі/нда, -ы *ж.* скряга
жні/вень, жні/ўня *м.* август
жонка, -і *ж.* жена
жораў, -ва *м.* журавль
жорсткасьць, -і *ж.* 1) жёсткость; 2)
жестокость
жоўкнуць желтеть
жоўты жёлтый
жудасна жутко, ужасно
жураві/ны, -аў *мн.* клюква
журы/цца грустить, печалиться
жывёла, -ы *ж.* 1) животное; 2) скот
жыльлё, -я *н.* жильё
жырандоля, -і *ж.* люстра
жы/та, -а *н.* рожь
жытло, -а *н.* жилище

жыха/р, -а *м.* житель
жыцьцё, -я *н.* жизнь
жэляты/на, -ы *ж.* желатин
жэ/ўжык, -а *м.* пострел, живчик

З

заба/віцца замешкаться, задержаться
забараня/ць запрещать
заба/ўка, -і *ж.* 1) забава, развлечение; 2) игра,
игрушка
забаўля/ць развлекать
забесьпячэ/ньне, -я *н.* обеспечение
забру/дзіць загрязнить
забудова, -ы *ж.* застройка
забыцьцё, -я *н.* забвение
забыва/цца забывать
я забы/ўся я забыл
забясьпе/чыць обеспечить
заве/я, -і *ж.* метель, вьюга, пурга
завіта/ць зайти, наведаться
завод I, -у *м.* завод, предприятие
завод II, -у *м.* 1) порода; 2) обман
заводзкі заводской
заводны породистый, племенной
заву/лак, -лка *м.* переулок
завушні/ца, -аў *ж.* серьга
завялі/кі слишком большой
загада/ць велеть, приказать
зага/дзя заранее
зага/дкавы загадочный
зага/днік, -а *м.* заведующий
зага/на, -ы *ж.* порок, недостаток
зага/нны порочный
загарну/ць завернуть
загі/нуць погибнуть
задаволены довольный
задавальня/ць устраивать, удовлетворять
задзі/рлівы 1) дерзкий, драчливый; 2)
задиристый
задорага слишком дорого
заду/жа излишне, чрезмерно
задуме/ны задумчивый
за/едзь, -і *ж.* мошкара, гнус
зажу/раны опечаленный, грустный
зайздросны 1) завидующий; 2) завидный
закасава/ць зачеркнуть
закаха/цца влюбиться
за/клік, -у *м.* клич, воззвание, призыв
заку/так, -тка *м.* 1) уголок; 2) захолустье
залві/ца, -ы *ж.* золовка
зале/жаць зависеть
зале/тась в позапрошлом году
залёты, -аў *адз. няма* ухаживания,
волокичество
залі/к, -у *м.* зачёт

заликовы зачётный
залоза, -ы ж. железа
залия, -і ж. зал
замаркоціцца опечалиться, взгрустнуть
замаўляць 1) заказывать; 2) заклинать
замануцца захотеться
замежжа, -а н. заграница
замежнік, -а м. иностранец
замежны иностранный
замест вместо
замець, -і ж. позёмка, метель
замінаць каму? мешать, быть помехой
заможны зажиточный, состоятельный
замова, -ы ж. 1) заказ; 2) заклинание
занадта слишком, чересчур
занатаваць записать, отметить
заняджаць 1) запустить, забросить; 2)
пренебречь
занятак, -тку м. (мн. занятки, -каў) занятие,
дело
запабегаць подольщаться, заискивать
запазнацца познакомиться
запазыніцца запоздать, задержаться
запазычыць заимствовать, перенять
запаленне, -я ж. воспаление
запалка, -і ж. (мн. запалкі, -лак) спичка
запалохаць запугать
запар подряд, кряду, один за другим
запатрабаваўне, -я н. востребование
запіс, -у м. запись
заплюшчыць (вочы) закрыть, сомкнуть
(глаза)
запрасіць пригласить
запрашаць приглашать
запрашэньне, -я н. приглашение
запытання спросить, осведомиться
заработны заработный
зараз сейчас
зара на слишком рано, преждевременно
заробак, -бку м. заработок
заработная плата заработная плата
зарука, -і ж. ручательство, залог
засень, -і ж. затенённое место
засмаглы пересоший
заспакаляльны успокаивающий
засяроджаны сосредоточенный
затока, -і ж. заводь, залив
затрымаць задержать
заўвага, -і ж. 1) замечание; 2) примечание
заўважаць замечать, подмечать
заўзятар, -а м. завсегдатай, болельщик,
любитель
заўзяты рьяный, ретивый
заўсёды всегдашний
заўчасны безвременный, преждевременный

захад, -у м. 1) запад; 2) закат, заход
захапленне, -я н. 1) восторг, восхищение; 2)
удивление
захварэць заболеть
заходні западный
захоўваць сохранять, сберечь
зацягасць, -і ж. упорство, настойчивость
зачараваць очаровать
зачэпка, -і ж. зацепка
зашпіліць застегнуть, заколоть
заява, -ы ж. заявление
збочыць 1) свернуть в сторону; 2)
посторониться
зброя, -і ж. оружие
звальны манящий, притягивающий
звада, -ы ж. склока, ссора, распря
звядыш, -а м. подстрекатель, совратитель
зважаць обращать внимание
званіца, -ы ж. колокольня
зваротны обратный
звонку 1) снаружи; 2) внешне
звычайна обычно, обыкновенно
згадка, -і ж. воспоминание, упоминание
згода, -ы ж. 1) согласие; 2) идёт
згодны согласный
зграбны изящный, стройный, грациозный
згря, -і ж. 1) стая, свора; 2) шайка
згубіць 1) потерять; 2) погубить
згущаны сгущённый
здабытак, -тку м. 1) собственность; 2)
приобретение; 3) мат. произведение
здабыча, -ы ж. добыча
здань, здані ж. призрак, привидение
здаражыцца утомиться в дороге
здарэньне, -я н. происшествие, случай
здатны 1) способный; 2) подходящий,
пригодный
здаўна издавна, исстари
здолець 1) суметь, справиться; 2) одолеть
здольны способный, даровитый
здор, -у м. нутряное сало
здрадзіць предать, изменить
здымкі, -аў мн. снимки
землятрус, -у м. землетрясение
зёлкі, -лак мн. лечебные травы
здаду сзади, позади
зірнуць глянуть, взглянуть
злачынец, -нца м. преступник, злодей
змаганне, -я м. 1) борьба; 2) состязание
змалку сызмальства
змарнаваць потратить впустую
змрок, -у м. сумрак
змусіць принудить, заставить
змушаны вынужденный
знаворку снаружи, извне, внешне

знаёміцца знакомиться
знакамі ты известный
зна ны известный
знарок нарочно, намеренно, умышленно
знацца на чым? разбираться в чём-либо
знаёмства, -а н. знакомство
знаўца, -ы м. знаток
зноў снова, опять, вновь
золак, золку м. заря, рассвет
золкі промозглый
зорка, -і ж. звезда
зрабіць сделать
зрауме ла понятно, ясно
зранку / зра няня с утра
зрок, -у м. зрение
зручна удобно
зрэдку изредка
зрэшты впрочем
зух, -а м. ухарь, хват, удалец
зухава ты молодцеватый, удалой, лихой
зыход, -у м. исход
зычлівы доброжелательный
зычыць желать
зьве ку испокон веку
зьве сткі, -так мн. сведение
зьвяз, - м. 1) союз; 2) ассоциация
Эўрапейскі Зьвяз (ЭЗ) Европейский Союз (ЕС)
зьварнуцца обратиться
зьдзе кавацца издеваться, глумиться
зьдзівіць удивить, поразить
зьлі тавацца над кім? чым? сжалиться, пощадить, помиловать
зьме нлівы изменчивый, неустойчивый
зьме ст, -у м. содержание
зьмястоўны содержательный
зьмясьціцца поместиться
зьнемагчыся изнемогать, выбиться из сил
зьніжка, -і ж. скидка
зьнікаць исчезать
зьнічка, -і ж. падающая звезда
зьнішчаць уничтожать, истреблять
зьнябыцца обессилеть, утомиться, устать
зьняважыць оскорбить, унижить
зьняве рыцца разувериться, разочароваться
зьнямоглы изнемогший
зьнянацку врасплох, вдруг, внезапно
зьнясіленьне, -я н. истощение, потеря сил
зьнячэўку нечаянно, неожиданно
зьява, -ы ж. явление
зьялчэць прогоркнуть
зэдлік, -а м. табурет, скамеечка
зязю ля, -і ж. кукушка
зяле ніва, -а н. зелень

I

ігліца, -ы ж. хвоя
ікласты клыкастый
іклы, -аў мн. клыки
імавернасьць, -і ж. вероятность
імаверны вероятный
імбрычак, -чка м. чайничек
імжа, -ы ж. изморозь, морось
імжэць моросить
імклівы стремительный
імпрэза, -ы ж. представление, презентация
імпрэ т, -у м. порыв, пылкость
імша рына, -ы ж. моховое болото
інакшы другой, иной
індык, -а м. индюк
індычка, -і ж. индейка, индюшка
інтарэс, -у м. интерес, внимание
інтэрас, -у м. нужда, потребность, польза
інтэрна т, -у м. общежитие
іншы другой, иной
іншым ча сам иногда
іргы, -аў мн. лыжи
існаваць существовать
іспыт, -у м. экзамен, испытание
істота, -ы ж. существо
істотны существенный

K

каб чтобы, чтоб, если бы, кабы
каб прымеў если бы мог
каб ты спрах чтоб ты пропал
кабе рац, -рца м. коврик
кабе та, -ы ж. женщина
кавалак, -лка м. кусок, ломоть
кава, -ы ж. кофе
каву н, -а м. арбуз
кажан, -а м. летучая мышь
казаць, -жу, -жаш, -жа говорить
да слова кажучы кстати говоря
як той казаў так сказать
казка, -і ж. сказка
казытаць, -зычу, -зычаш, -зыча щекотать
калі 1) когда; 2) если
каліва, -а н. 1) растеньице; 2) щепотка, крупинка; 3) чуть-чуть
калісьці когда-то, прежде, некогда
калю га, -і ж. колдобина, лужа
Каляды, -аў мн. Рождество Христово, Рождественские праздники
каляжанка, -і ж. коллега (женщина)
каляндра, -ы ж. кориандр
каляровы цветной
каме чаны мятый, комканый
камінак, -нка м. камин, очаг
кампу тар, -а м. компьютер

камяніца, -ы *жс.* каменное строение
камячыць *жс.* комкать, мять
канапа, -ы *жс.* диван
канцавы *жс.* конечный
канькаць *жс.* канючить, клянчить, вымаливать
канюшына, -ы *жс.* клевер
капота, -ы *жс.* куртка
каптурок, -рка *жс.* чепчик
капялюш, капелюша *жс.* шляпа
карак, -рка *жс.* 1) подзатылок, шея; 2) холка, загривок
каралі *адз.* *няма* бусы, ожерелье
карпатлівы *жс.* кропотливый
картка, -і *жс.* карточка
карункі, -аў *адз.* *няма* кружево
карцець *жс.* *каму?* хотеть, нестерпеть
карыстальнік, -а *жс.* пользователь
карыстацца *жс.* / *жс.* *з чаго?* пользоваться
касаваць 1) зачёркивать; 2) упразднять, отменять, аннулировать
кастрычнік, -а *жс.* октябрь
катэдра, -ы *жс.* кафедра
катэдра, -ы *жс.* собор
каўнер, каўняра *жс.* воротник
кафляны *жс.* изразцовый, кафельный
каханьне, -я *жс.* любовь
каханы *жс.* любимый
качар, -а *жс.* селезень
качка, -і *жс.* утка
каштаваць I *жс.* пробовать
каштаваць II *жс.* стоить, иметь цену
каштарыс, -у *жс.* смета
каштоўнасьць, -і *жс.* ценность
кашуля, -і *жс.* сорочка, рубашка
квапіцца *жс.* зариться, посягать, покушаться
кватэра, -ы *жс.* квартира
кветка, -і *жс.* цветок
квітнець *жс.* цвести, процветать
квіток, -тка *жс.* квитанция, билет
кволя *жс.* слабый, хилый, хрупкий
квяцісты *жс.* цветистый
келіх, -а *жс.* бокал, чаша
кельнэр, -а *жс.* официант
кемлівы *жс.* сообразительный, смыслёный
кепскі *жс.* плохой, скверный, дрянной
кешкацца *жс.* возиться, копаться
кій, кія, аб кіі *жс.* палка
кілзаць *жс.* взнуздывать, обуздывать
закілзаць *жс.* свой язык удерживать свой язык
кілішак, -шка *жс.* рюмка
кілбаса, -ы *жс.* колбаса
кінуць, кіну, кінеш, кіне *жс.* бросить
кіпцюр, -а *жс.* коготь
кіраваць 1) руководить; 2) управлять

кіраўнік, -а *жс.* 1) руководитель, глава; 2) управляющий
кіраўніцтва, -а *жс.* руководство
кіраўнічы *жс.* руководящий, управленческий
кірмаш, -у *жс.* ярмарка, базар
кіроўца, -ы *жс.* водитель
кірунак, -нку *жс.* направление
кітаваць *жс.* замазывать оконной замазкой
кішэня / кішэнь, -і *жс.* карман
клікаць *жс.* звать
клопат, -у *жс.* 1) забота; 2) хлопоты, беспокойство
клямар, -а *жс.* скрепка, скоба
клямка, -і *жс.* щеколда, защёлка, скоба
кляса, -ы *жс.* класс
кмін / кмен, -у *жс.* тмин
кожны *жс.* каждый
кола, -а *жс.* 1) колесо; 2) круг
колер, -у *жс.* цвет
колісь *жс.* когда-то
колькасьць, -і *жс.* количество
колца, -а *жс.* колечко
колькі *жс.* сколько
кольца, -а *жс.* 1) кольцо; 2) колёсико
комін, -а *жс.* труба
конаўка, -і *жс.* ковш, кружка
котлішча, -а *жс.* гнездо
коўдра, -ы *жс.* одеяло
коўзка *жс.* скользко
кошт, -у *жс.* 1) стоимость; 2) средство, счёт
кпіць, кплю, кпіш, кпіць *жс.* подтрунивать, насмехаться, подшучивать
кравец, -ўца *жс.* портной
краіна, -ы *жс.* страна
крама, -ы *жс.* магазин, лавка
крамзоліць *жс.* небрежно писать, царапать
красавік, -а *жс.* апрель
красамоўства, -а *жс.* красноречие
краска, -і *жс.* цветок (растение)
кратца 1) трогаться, сдвигаться с места; 2) шевелиться
крахтаць *жс.* кряхтеть
краявід, -у *жс.* пейзаж, ландшафт
кроіць 1) резать (хлеб, сало, мясо, что-либо съестное); 2) кроить (при шитье)
кропка, -і *жс.* точка
кропля, -і *жс.* капля
крохкі *жс.* хрупкий
кругабег, -у *жс.* круговорот
кружэлка, -і *жс.* пластинка, компакт-диск
крумкач, -а *жс.* ворон
крупнік, -а *жс.* 1) суп из крупы; 2) водка, сваренная с мёдом, клюквой и пряностями, вроде пунша
крухмал, -у *жс.* крахмал

крываўнік, -а / -у м. тысячелистник
крывіч, -ча м. белорус, великолитвин
крыга, -і жс. льдина
крыж, -а м. крест
крыніца, -ы жс. 1) родник, ключ; 2) источник
крысо, -а н. пола (пиджака, пальто и т. п.)
крыўда, -ы жс. обида
крыўдаваць обижаться
крыўдзіць обижать
крыху немного, немножко
крыць крыть, закрывать, накрывать
крый Божа! Боже сохрани!
крэйда, -ы жс. мел, мелок
крэўны, -ага м. родственник, родной по крови, кровный
кубак, кубка м. большая кружка, чашка, кубок
кудлаты лохматый, косматый
куды куда
кудысьці куда-то
кужаль, -ю м. льняная ткань, холст
кужэльны льняной, холщовый
кукішкі: на кукішках на корточках
куля, -і жс. 1) шар; 2) пуля
кумпяк, -а м. окорок
куранё, -я н. дыплёнок
курта ты куцый
кут, кута м. угол
кутні угловой
куток, кутка м. уголок, угол
куфаль, -фля м. кружка
куфэрак, -рка м. 1) ларец; 2) сундучок
кухар, -а м. повар
кухталь, -я м. удар кулаком, тумак
кушнер, -яра м. скорняк
кшталт подобие

Л

лагодны кроткий, добродушный, незлобивый
лад I, ладу м. строй, устройство, построение
лад мовы грамматика, строй языка
лад II, ладу м. лінгв. наклонение
абвэсны лад изъявительное наклонение
ладны 1) приличный (по весу, росту и др.), изрядный, значительный; 2) статный, стройный
лазьня, -і жс. баня
лайдак, -а м. бездельник, беспутный человек
ланцуг, -а м. цепь
лашавацца лакомиться
ласка, -і жс. 1) любезность, милость, одолжение; 2) ласка, доброе расположение
здацца на ласку пераможцы сдать на милость победителя

зрабіць ласку сделать одолжение
калі ласка пожалуйста, будьте любезны
страціць ласку попасть в немилость
ласкавы 1) ласковый; 2) любезный
ласкава запрашаем! милости просим!
ластаўка, -і жс. ласточка
ласунак, -нку м. лакомство
ласы лакомый, падкий
лацвеі легче, лучше, удобнее
лашчыць ласкать
легкавік, -а жс. легковой автомобиль
ледзь 1) едва, еле, чуть; 2) лишь, только
лейцы, -аў мн. вожжи
лекавацца лечиться
лекар, -а м. врач, доктор
лекі, лекаў мн. 1) лекарство, медикаменты; 2) лечение
лемантар, -а м. букварь
лепш лучше
летась в прошлом году
леташні прошлогодний
летуценнасьць, -і жс. мечтательность
летуцець мечтать, грезить
лецішча, -а н. дача, загородный дом
лёс, -у м. судьба
лік, -у м. 1) число, количество; 2) счёт
бязь ліку без числа, не счесть
ліпень, -я м. июль
ліст, -а м. 1) письмо; 2) документ; 3) лист (дерева)
выезны ліст выездная таможенная декларация
дарожны ліст путёвка
дароўны ліст дарственная
заручны ліст ручательство, гарантия
пазоўны ліст исковое заявление
страўны лісток меню
судовы ліст судебная бумага
уезны ліст въездная таможенная декларация
лістапад, -а м. 1) ноябрь; 2) листопад
літара, -ы жс. буква
літасьць, -і жс. 1) милость; 2) пощада
Літва, -ы жс. Литва, Великолитва (старое название Беларуси)
літоўскі литовский, великолитовский
ліха I, -а н. 1) зло, злая сила; 2) беда, несчастье
ліха II худо, дурно
ліхаманка, -і жс. лихорадка
ліхтар, -а м. фонарь
ліцвінскі см. літоўскі
лічба, -ы жс. цифра
лічнік, -а м. мат. числитель
лічыць 1) считать; 2) считать, иметь мнение

лічыць за лепшае отдавать предпочтение
 ліштва, -ы ж. 1) планка; 2) наличник; 3)
 плинтус
 ложка, -жка м. кровать, койка
 лузаць очищать от шелухи, лущить
 лунаць реять, парить, развеваться
 луна ё бел-чырвона-белы сыцяг реет бело-
 красно-белый флаг
 луска, -і ж. 1) перхоть; 2) чешуя
 луста, -ы ж. ломоть, кусок отрезанного хлеба
 лухта, -ы ж. 1) шелуха; 2) чушь, вздор,
 галиматья
 лучнасьць совокупность, единение
 лучыць объединять, соединять
 лыжка, -і ж. ложка
 лыга можно, возможно
 любы любимый, дорогой, милый
 любы любой
 люляць колыхать, качать, убаюкивать
 люстра, -ы н. зеркало
 люстэрка, -а н. зеркальце, зеркало
 люты I безжалостный, свирепый
 люты II, -ага м. февраль
 лядоўня, -і ж. морозильник, холодильник
 лядунак, -у м. леденец
 лязо, лязз н. лезвие, остриё
 лялька, -і ж. кукла
 лямант, -у м. вопль, крик
 ляск, -у м. 1) хлопанье, щёлканье; 2) лязг
 ляснуць 1) ударить; 2) щёлкнуть, хлопнуть; 3)
 треснуть, лопнуть, пропасть
 ляцець, ляту, ляціш, ляціць лететь

М

мабыць может быть, пожалуй, вероятно
 магчыма возможно
 маёмасьць, -і ж. имущество, состояние
 мажны крепкого телосложения, плотный
 ма йстар, -тра м. мастер
 майстэства, -а н. мастерство
 макарона, -ы ж. *мн. няма* макароны
 мала нка, -і ж. молния
 малеча, -ы аг. 1) малолетка; 2) мелюзга,
 мелкота
 малюнак, -нку м. 1) рисунок, картинка; 2)
 картина
 маляваць 1) рисовать; 2) красить,
 окрашивать; 3) изображать
 маляўнічы живописный, красочный
 маніцца намереваться
 маніць врать, глать
 ма ра, -ы ж. мечта
 маракаваць I обдумывать, разбираться
 маракаваць II обижаться, роптать
 маркота, -ы ж. грусть, печаль, уныние

ма рмур, -у м. мрамор
 ма рна впустую, зря, тшетно
 марнатра ўны расточительный, мотовской
 марозіва, -а н. мороженое
 маруда, -ы аг. медлительный человек, копуша
 марудзіць медлить, мешкать
 марыцца изнуряться, уставать, утомляться
 ма рыць мечтать, грезить
 маскаль, -я м. москвитянин
 мастак, -а м. 1) художник; 2) мастер, дока
 мастацтва, -а н. искусство
 выяўленчае мастацтва изобразительное
 искусство
 масьціцца 1) пристраиваться; 2) иметь
 намерение
 масьціць 1) настилать; 2) громоздить
 матуля, -і ж. мамочка, маменька
 маўленьне, -я н. речь
 маўляў мол, дескать
 махляр, -а м. плут, мошенник
 мацаць 1) щупать; 2) шарить
 маці, -і ж. мать, мама
 мацнець крепчать, усиливаться
 мачулька, -і ж. мочалка
 менавіта именно
 Менск, -у м. Минск (столица Беларуси)
 меркаваньне, -я н. 1) суждение,
 соображение, мнение; 2) предположение
 ме ста, -а н. город
 местачковец, -оўца м. житель посёлка
 ме сьціцца 1) размещаться, устраиваться; 2)
 проживать, тесниться, ютиться; 3)
 умащиваться; 4) вмещаться
 мецца 1) намереваться; 2) иметься
 мець иметь
 ты маеш рацыю ты прав
 мізэрны 1) ничтожный, скудный; 2) тощий; 3)
 невзрачный, неказистый
 мілаваць ласкать, голубить
 Мілавіца, -ы ж. утренняя звезда, Венера
 мілагучны благозвучный
 мінак, -а м. горожанин
 мінаць 1) миновать; 2) истекать (о времени);
 3) обходить
 мітрэнга, -і ж. беспокойство, хлопоты,
 злосключение
 мітрэньжыць тревожить, беспокоить
 мітусіцца 1) суетиться, метаться; 2)
 хлопотать; 3) малькать, мельтешить; 4)
 пестрить, рябить
 млець терять сознание, падать в обморок
 млосна дурно, тошно
 млосьць, -і ж. слабость, тошнота, дурнота
 млявасьць, -і ж. томность, вялость,
 расслабленность

множнік, -а м. мат. множитель
мноства, -а н. множество
мова, -ы ж. 1) речь (способность говорить); 2) язык
моцны 1) сильный; 2) крепкий, прочный, надёжный
мроі, -яў мн. грёзы, мечты
мудрагэ лісты 1) мудрёный, замысловатый, хитрый; 2) причудливый, затейливый
музыка, -і м. музыкант
муляр, -а м. 1) каменщик; 2) печник
мур, мура м. 1) каменное, кирпичное строение; 2) каменная, кирпичная стена
мурава ны каменный, кирпичный
мурог, -рагу м. свежее сено, мурава (о траве)
мусіць 1) быть должным; 2) должно быть, пожалуй, видно, вероятно
мыйка, -і ж. мойка
мыліца, -ы ж. костьль
мытнік, -а м. таможенник
мытны таможенный
мытны агляд таможенный досмотр
мытны збор таможенная пошлина
мытня, -і ж. таможня
мыць мыть, стирать
мыць бялізну стирать бельё
мэбля, -і ж. мебель
мэдычны медицинский
мэта, -ы ж. цель
мэтазгодны целесообразны
мяжа, -ы ж. (мн. межы, -аў) 1) граница; 2) межа; 3) предел
мянушка, -і ж. кличка, прозвище
мянчук, менчука м. житель города Минска
мяняльня, -і ж. обменный пункт
мястэчка, -а н. посёлок
мясьціна, -ы ж. местность, местечко

Н

наагул вообще
наадварот наоборот
набажэ нства, -а н. богослужение, молебен
набіва нка, і ж. набойка
набракаць набухать
наважыцца задумать, решиться, вознамериться
навакольле, -я н. 1) окрестность, округа; 2) окружающая среда
навальніца, -ы ж. гроза
наваратам: за другім наваратам другой раз, повторно
нават даже
наведаць навестить, посетить
наверсе наверху, сверху

навіна, -ы ж. 1) новость; 2) новизна; 3) новшество
навокал вокруг, кругом, около
навошта зачем, для чего
навуковец, -оўца м. научный работник
навучальны 1) учебный; 2) поучительный
навучэнец, -нца м. учащийся
нагавіцы, -аў адз. няма штаны
нагадаць напомнить
нагода, -ы ж. случай, повод
надакучлівы надоедливый, назойливый
надалей в дальнейшем, впредь
надарыцца представиться (о случае)
надаць 1) придать; 2) присвоить (звание); 3) облечь
надворак, -рка м. двор (возле дома)
надвор'е, -р'я н. погода
надзвычайны 1) чрезвычайный; 2) поразительный, исключительный, превосходный; 3) невероятный, необыкновенный
надзе йны надёжный
надзённы 1) насущный; 2) злободневный
надзіма ны 1) надутый; 2) напыжившийся
надзяваць 1) надевать; 2) кул. начинать
надоечы на днях, давеча
надта 1) очень, весьма; 2) слишком, сверх меры
наедак, -дку м. сытная еда
назапашаны накопленный, запасённый
назва, -ы ж. название, наименование
назіраць 1) наблюдать; 2) следить, присматривать
назоў, -ову м. название, наименование
наймацца наниматься
накід, -у м. намётка, набросок
накіравацца направиться
наконт насчёт, относительно
накшталт вроде, наподобие
наладаваць напаковать
належыць 1) принадлежать; 2) следовать, причитаться; 3) подлежать
нале та на следующий год, будущим летом
налічыць 1) насчитать; 2) начислить
намагацца 1) силиться; 2) настаивать, добиваться
намер, -у м. намерение, умысел
намерыцца 1) вознамериться, решиться; 2) нацелиться
намысьліць задумать
напагатове 1) в готовности; 2) начеку
напаткаць 1) встретить; 2) постигнуть (о беде)
наперад вперёд
напой, -ю м. напиток, питьё

напрамак, -мку *м.* направление
напружаны напряжённый, натянутый
напэўна 1) определённо, наверняка, достоверно; 2) наверно, вероятно, по-видимому, видно
нарада, -ы *ж.* 1) совещание; 2) совет
нарадзэньне, -я *н.* (*мн.* **нарадзіны**) рождение
наракаць роптать, сетовать, пенять
нарыс, -у *м.* очерк
нарэшце наконец, в конце концов
насамрэч в действительности, на самом деле
насоўка, -і *ж.* носовой платок
настаўнік, -а *м.* учитель
настрой, -ю *м.* настроение, настроенность
наступны следующий
насунуцца 1) надвинуться; 2) наткнуться
насупраць напротив, против
насустрэч навстречу
нататнік, -а *м.* блокнот
натоўп, -у *м.* толпа
натрапіць наткнуться, напасть
натхнёньне, -я *н.* 1) вдохновение; 2) воодушевление
наўмысна умышленно, нарочно, намеренно
наўпрост напрямую, напрямиком
наўрад вряд ли, едва ли
націск, -у *м.* 1) ударение, 2) нажим, надавливание; 3) давление
націскаць 1) нажимать; 2) акцентировать; 3) натирать (мозоль)
нацянькі напрямик, напрямиком
начыньне, -я *н.* 1) приборы, инструменты, приспособления; 2) утварь
нашча натошак
нашчадак, -дка *м.* потомок
нашэньнік, -а *м.* носильщик
наяўны наличный, имеющийся
неадкладна немедленно, неотложно, срочно
небарака, -і *аг.* бедняга, бедолага
недарэчны 1) нелепый, несуразный, глупый; 2) неуместный
недатыка, -і *аг.* недотрога
недахоп, -у *м.* 1) недостаток, недочёт; 2) нехватка
недзе где-то
незабаўка недолго
незалежнасьць, -і *ж.* независимость
незнаёмец, -мца *м.* незнакомец
незлічоны бесчисленный, несметный
неймаверны 1) невероятный; 2) немыслимый
некалькі несколько
некуды куда-то
нелъга 1) нельзя; 2) невозможно

немаўля, -я *н.* (*мн.* **немаўляты**, -аў) младенец
непагадзь, -дзі *ж.* непогода, ненастье
непадуладны неподвластный
непакоіць беспокоить, тревожить
непаразуменьне, -я *н.* недоразумение
непахіснасьць, -і *ж.* непоколебимость, непреклонность, незыблемость
неписьме́ннасьць, -і *ж.* неграмотность
непрыемнасьць, -і *ж.* неприятность
непрытомны 1) бессознательный, обморочный; 2) исступлённый, неистовый
неруш, -ы *м.* нетронутое место
нетры, -аў *адз.няма* 1) недра; 2) дебри
неўзаба́ве вскоре
неўздага́д невдомёк
неўпрыця́м невдомёк
неўтаймава́на неукротимо, неугомонно, необузданно
нечака́на неожиданно
нештачка что-то, нечто
неяк как-то
нібы будто, как будто, будто бы, словно
ніводны ни один, никто
ніколі никогда
нікуды никуда
нудзіцца тосковать, скучать
нудна тоскливо, уныло, скучно
нумар, -у *м.* номер
нырка, -і *ж.* (*мн.* **ныркі**, -рак) *анат.* почка
нэрвовы нервный
нябёсы, -аў *мн.* небеса
нягэ́лы 1) неуклюжий, неказистый; 2) тщедушный
нядба́лы нерадивый, небрежный, халатный
нядзе́ля, -і *ж.* воскресенье
няду́жаць болеть, недомогать
няёмка неудобно, неловко
нязга́сны неугасимый, негаснущий
нязгра́бны 1) неуклюжий, нескладный, неловкий; 2) уродливый, аляповатый
няма́ нет в наличии, отсутствует
няма́ адку́ль неоткуда
няма́ дзе негде
няма́ калі́ некогда
няма́ каму́ некому
няма́ куды́ некуда
няма́ ў каго не у кого
няма́ чаго́ нечего
няма́ за што́ не за что
няма́ як никак, невозможно
Няме́ччына, -ы *ж.* Германия
нястомна неутомимо, без устали
няўжо неужели, разве
няўклю́дны неуклюжий

няўмо́льны неумолимый
няўту́льны неуютный
няўця́мны непонятный, невразумительный
няўча́с не вовремя, некстати
няха́й пусть, пускай
нячу́тна неслышно

П

паасобку в отдельности, поодиночке,
раздельно
паблі́зу вблизи, поблизости
пабра́цца 1) сочетаться браком; 2) взяться; 3)
пристать, прилипнуть
пава́бны привлекательный, заманчивый
пава́га, -і ж. уважение, почтение
паважа́ць уважать, чтить
пава́жны 1) степенный, важный, солидный;
2) спокойный, неторопливый
паваротка, -і ж. поворот дороги
паве́даміць каму? сообщить, известить,
уведомить
паве́ка, -а н. веко
паве́рх I, -у, на паве́рсе м. этаж
паве́рх II поверх чего-нибудь
паве́тра, -а н. воздух
паве́траны воздушный
паводзіны, -аў адз. няма поведение
паводле каго? чаго? согласно, по
павольна медленно, неторопливо, потихоньку
пагаджа́цца 1) соглашаться; 2) примиряться
пагатоў тем более, подавно
пагля́д см. погляд
пагода, -ы ведро, хорошая погода
ста́ла на пагодзе установилась хорошая
погода
пагоня, -і ж. погоня
Пагоня, -і ж. древний герб Беларуси
(Великого Княжества Литовского)
пагоршы́ць ухудшить, сделать хуже
пагроза, -ы ж. угроза
падаба́цца нравиться
падабе́нства, -а н. 1) сходство; 2) подобие; 3)
родство
пада́ньне, -я н. предание, сказание
падаро́жжа, -а н. путешествие,
странствование
падару́нак, -нка м. подарок
пада́так, -тку м. налог
падаткаабклада́ньне, -я н. налогообложение
падаткапла́тнік, -а м. налогоплательщик
уліковы́ нумар падаткапла́тніка (УНП)
учётный номер налогоплательщика (УНН)
падатковы́ налоговый
падатковая справазда́ча налоговый отчёт

падахвао́ціць да чаго? побудить, подговорить,
подстрекнуть
падбухторні́к, -а м. подстрекатель
падвячо́рак, -рку м. полдник
пад'е́сьці наесться, насытиться
падзе́я, -і ж. событие, происшествие
падзя́ка, -і ж. благодарность
падкалаці́ць заправить (суп), подболтать
падкрэ́сьліць подчеркнуть
падла́шчыцца да каго? подольститься
падлога, -і ж. пол
падму́рак, -рку м. фундамент, основание
падно́сак, -ска м. подмётка
падобны́ да каго? чаго? похожий, сходный
падпара́дкаваць подчинить
падрабя́знасьць, -і ж. подробность
па-другое во-вторых
падру́чнік, -а м. учебник
падста́ва, -ы ж. основание, повод, предлог
падтры́мка, -і ж. 1) поддержка; 2) подспорье
падча́с во время
пады́сьці подойти
пазбаўля́цца каго? чаго? 1) избавляться; 2)
лишаться
пазна́ка, -і ж. отметка, отличительный
признак
пазна́ць 1) узнать; 2) познать; 3) испытать,
изведать
пазнога́ць, -гця м. ноготь
пазоў, -ову м. 1) иск; 2) повестка о вызове в
суд
пазы́ка, -і ж. 1) заём; 2) ссуда
пазыча́ць 1) каму? одалживать, ссужать; 2)
занимать, брать в долг
пазы́ней 1) позже; 2) впоследствии, потом
пазяха́ць зевать
пакаёўка, -і ж. горничная
пакі́нуць 1) забросить; 2) оставить без
присмотра
паклі́каць 1) позвать, окликнуть; 2)
подозвать; 3) пригласить; 4) призвать
пакой, -ю м. комната
пакруча́сты 1) извилистый; 2) вьющийся
пакры́се 1) понемногу; 2) постепенно
паку́ль 1) пока, покуда; 2) докуда
паку́нак, -нка м. пакет, свёрток
пала́ц, -у м. дворец
палі́ва, -а н. топливо
палі́ць 1) топить (печь); 2) жечь; 3) обжигать;
4) зажигать; 5) палить, стрелять; 6) курить
палу́дзень, палу́дня м. 1) полдень; 2) обед
палу́днаваць обедать
пальча́тка, -і ж. (мн. пальча́ткі, -так)
перчатка
палява́ньне, -я н. охота

паляўнічы, -ага м. 1) охотник; 2) охотничий
пама лу 1) медленно; 2) понемногу; 3)
осторожно
памежнік, -а м. пограничник
паме р, -у м. размер
паміж между
памыліцца ошибиться, обзнаться,
оговориться
памылка, -і ж. 1) ошибка, заблуждение; 2)
оговорка
памянёны упомянутый, названный
памяркоўнасць, -і ж. 1) сговорчивость,
уступчивость, покладистость; 2)
доброжелательность; 3) умеренность
памятаць помнить
пан, -а м. 1) господин; 2) барин, пан, помещик
па не! господин! (обращение)
панове! господа! (обращение)
панавець 1) господствовать, властвовать; 2)
главенствовать; 3) преобладать, царить; 4)
возвышаться; 5) барствовать
пані нескл. 1) госпожа; 2) барыня
пантофлі, -яў мн. шлёпанцы
пануры угрюмый, хмурый, нелюдимый,
мрачный
панцак, -у м. перловка
панчоха, -і ж. (мн. панчохі, -аў) чулок
паняверка, -і ж. сомнение, нигилизм
папера, -ы ж. бумага
паплечнік, -а м. сподвижник, соратник
папраўдзе на самом деле, действительно
папруга, -і ж. 1) ремень; 2) подпруга
папытаться спросить
папяровы бумажный
пара, пары ж. 1) пора года; 2) время
без пары преждевременно
за парою во времена
не ў пару не вовремя
парада, -ы ж. совет
парадзіць посоветовать
парадкаваць приводить в порядок,
упорядочивать
паразумецца найти взаимопонимание,
договориться
параны кипячёный
параплаў, -а ва м. пароход
парасон, -а м. зонт, зонтик
паратунак, -нку м. 1) выручка, спасение; 2)
выход
паркалёвы ситцевый
паркан, -а м. крепкий забор из брёвен
парожні 1) свободный; 2) пустой
парфума, -ы ж. духи
парцялянавы фарфоровый
парцяны хлопчатобумажный

парэчкі, -чак мн. смородина
пасаг, -у м. приданое
пасада, -ы ж. 1) должность; 2) пост
пасак, -ска м. 1) пояс, ремень; 2) полоска
паскаральнік, -а м. ускоритель
паслухмяны послушный, покорный
пастава, -ы ж. 1) фигура, осанка; 2) поза,
положение
паставіцца отнестись
пасталець 1) повзростеть, возмужать; 2)
остепениться, стать более солидным
пастарунак, -нку м. отделение милиции
пастка, -і ж. ловушка, капкан, западня
паступовы постепенный
пасьядоўнік, -а м. последователь
паспяховы успешный
пасярэдне посередине, посреди
паголя, -і н. сочувствие, удовлетворение,
успокоение
патрабаванне, -я н. требование
патрапіць 1) попасть; 2) угодить; 3) суметь
патроіць утроить
патрэбны 1) нужный, необходимый; 2)
надлежащий
патураць потворствовать, потакать
патыліца, -ы ж. затылок
патэлья, -і ж. сковорода
паўднёвы южный
паўночны I северный
паўночны II полночный, полуночный
паўтара м. / паўтары ж. полтора (1½)
паўтраця м. / паўтраці ж. два с половиной
(2½)
паўтузіна полдюжины (6)
паўчварта / паўчварты три с половиной
(3½)
паўчвэрці полчетверти
пах, паху м. запах
пахмурна 1) пасмурно, ненастно; 2) мрачно,
хмуро
паходня, -і ж. факел
пахнідлы, -аў мн. ароматические вещества
(косметические средства)
пацеркі, -аў мн. 1) бусы; 2) бисер; 3) чётки
пацэліць попасть, угодить
пачак, -чка м. 1) пачка; 2) коробок
пачастунак, -нку м. угощение
пачвара, -ы ж. 1) урод; 2) изувер, чудовище
пачок, -чка м. бандероль
пачувацца чувствовать себя
пачуцьцё, -я н. чувство
пачынаць начинать
пашана, -ы ж. почёт, почесть, почтение
пашанота, -ы ж. уважение, почтение
пашпарт, -а м. паспорт

пашта́р, -а́ *м.* почтальон, почтовик
пашто́вы почтовый
паштова́я скры́тка почтовый ящик
паштоўка́, -і́ *ж.* открытка, почтовая карточка
паяжджа́не, -аў́ *мн.* путешественники
пе́вень, пе́ўня́ *м.* (*мн.* пе́ўні, -яў́) петух
перава́га, -і́ *ж.* 1) преимущество, перевес, превосходство; 2) преобладание; 3) предпочтение
перайма́ць, -аю́, -аеш, -ае́ 1) подражать, перенимать; 2) перехватывать, останавливать; 3) усваивать
перакана́ўчы ўбедительный
перакі́дацца перебиться, кое-как пережить
пераклада́нец, -нца́ *м.* рулет кондитерский, бутерброд
пераклада́ць переводить
перакладні́к, -а́ *м.* переводчик
перамагчы́ победить, преодолеть
перамовы́, -аў́ *адз.* *няма* переговоры
пераносьсе́, -я́ *н.* *анат.* переносица
перапраша́ць извиняться
перапу́д, -у́ *м.* 1) переполох; 2) перепуг, испуг
перапы́нак, -нку́ *м.* перерыв, перемена (в школе)
перапы́ніць 1) остановить, задержать; 2) прервать
перасьце́нак, -нку́ *м.* перегородка
перасягну́ць 1) превзойти; 2) перешагнуть
ператвара́ць 1) превращать, обращать; 2) претворять, воплощать
перашкаджа́ць каму? чаму? мешать, затруднять, препятствовать
пе́рнік, -а́ *м.* пряник, коврижка
першы́ня, -ы́́ *ж.* первый раз
гэ́та яму́ не першы́ня́ это ему не впервой
пе́рыць бить, огревать, лупить, колотить
пе́сьціць 1) нежить, баловать, холить, лелеять; 2) ласкать, голубить
пехато́й пешком
піжа́сты полосатый
пілава́ць 1) пилить; 2) бранить, досаждать
пільнава́ць стеречь, караулить
пільнава́цца придерживаться
пільну́ймася! давайте держаться!
пі́льны 1) пристальный; 2) настоящий; 3) тщательный; 4) бдительный
пінжа́к / пільча́к, -а́ *м.* пиджак
пісьме́нны грамотный
пісьме́нны́к, -а́ *м.* писатель
піся́г, -а́ *м.* шрам от удара
пітво́, -а́́ *н.* питье, напиток
пладада́йны плодотворный
пла́зам плашмя
плённы́ плодотворный

плётка́ I, -і́ *ж.* плётка
плётка́ II, -і́ *ж.* сплетня
плётма́ пле́сьці лгать бесстыдно
плы́нь, -і́́ *ж.* 1) течение, поток; 2) направление
пля́жыць 1) сечь, рубить; 2) уничтожать, портить, тратить; 3) сильно бить
пля́ма, -ы́́ *ж.* пятно
плян, -у́ *м.* план
пляц, -у́ *м.* 1) площадь; 2) участок
побач́ рядом, возле, подле
побы́т, -у́ *м.* быт
погляд, -у́ *м.* 1) взгляд; 2) точка зрения
подых, -у́ *м.* дуновение, веяние
позі́рк, -у́ *м.* взгляд, взор
поката́м вповалку
поклі́ч, -у́ *м.* зов, призыв
поліўка́, -і́́ *ж.* 1) суп, похлёбка; 2) соус
помні́к, -а́́ *м.* памятник
помсьці́ць мстить
попы́т, -у́ *м.* спрос
поркаца́ копошиться, возиться
порткі́, -аў́ *адз.* *няма* штаны
поста́ць, -і́́ *ж.* 1) стан, фигура; 2) осанка
посуд, -у́ *м.* посуда
потым́ потом, затем, после
поўдзень́ I, поўдню́ *м.* юг
поўдзень́ II, поўдня́ *м.* полдень, середина дня
поўнач́ I, -ы́́ *ж.* север
поўнач́ II, -ы́́ *ж.* полночь, середина ночи
пошук, -у́ *м.* поиск
праба́чыць каму? извинить, простить
прабачэ́ньне прощение
пра́га, -і́́ *ж.* жажда, ненасытность
прагаві́ты жадный, ненасытный
пра́гнуць 1) жаждать; 2) испытывать жажду
прадпры́емства, -а́́ *н.* предприятие
прае́зны проездной
пра́жыць жарить
празры́сты прозрачный
праз́ 1) через, сквозь; 2) из-за; 3) благодаря
пра́льня, -і́́ *ж.* прачечная
прамаўля́ць произносить
праме́нь, -ю́ *м.* луч
прапанава́ць предложить
прас, -а́́ *м.* утюг
прасава́ць 1) утюжить, гладить утюгом; 2) прессовать
прастора́, -ы́́ *ж.* пространство
прасьве́т, -у́ *м.* рентген
прасьлі́знуць проскользнуть
праўді́вы правдивый, истинный, подлинный
праўді́вы ма́йстра́ настоящий мастер
праўні́к, -а́́ *м.* юрист

праўны 1) правовой, юридический; 2) законный
праўная асоба юридическое лицо
праўны пара́днік юрисконсульт
праца, -ы ж. 1) труд; 2) работа (служба)
працаваць трудиться, работать
працоўня, -і ж. мастерская
працягласць, -і ж. 1) продолжительность, длительность, долгота; 2) протяжённость; 3) протяжность
прачнуцца проснуться, пробудиться, очнуться
прозвішча, -а н. фамилия
проці накануне
проці ночы на ночь глядя
пруткасць, -і ж. упругость, пружинистость
прудкі быстрый
пруток, -тка м. спица для вязания
прыблуда, -ы аг. чужак, пришелец
прыбраць 1) украсить; 2) нарядить; 3) убрать; 4) устранить
прывабны 1) привлекательный; 2) заманчивый, соблазнительный; 3) обаятельный
прыважны частный
прывітальня, -і ж. передняя комната, прихожая
прывітаньне, -я н. 1) привет; 2) приветствие
прыгадаць 1) вспомнить; 2) напомнить; 3) упомянуть
прыгажосць, -і ж. 1) красота, миловидность; 2) изящество
прыгарнуць 1) прижать к груди, приласкать; 2) приютить; 3) загрести
прыгода, -ы ж. приключение, происшествие
прыгожы 1) красивый; 2) изящный
прыдатны годный, подходящий, применимый
прыемны приятный
прыказка, -і ж. 1) пословица; 2) присказка
прыкмета, -ы ж. 1) признак, знак; 2) примета, предзнаменование
прыкры 1) противный, неприятный; 2) досадный; 3) докучливый; 4) приторный
прылада, -ы ж. 1) приспособление; 2) инструмент, орудие; 3) прибор; 4) *чаще мн.* принадлежности
прымач, -а м. приёмник
прымесце, -я н. предместье, пригород
прыметнік, -а м. прилагательное
прымеркаваць 1) приурочить; 2) прикинуть; 3) угодить
прымусіць принудить, заставить
прымхі, -аў мн. суеверия
прынада, -ы ж. приманка, соблазн

прынамі по крайней мере
прыпол, -у м. подол (у платья, юбки)
прыпынак, -нку м. 1) остановка; 2) пристанище
знакі прыпынку знаки препинания
прырыхтаваць подготовить
прысіды, -аў адз. няма аллея, деревья вдоль дороги
прысмак, -у м. привкус
прысмакі, -аў адз. няма 1) сладости, лакомства; 2) приправа
прыстасаваньне, -я н. приспособление
прысуд, -у м. приговор
прысягаць 1) клясться, заверять; 2) присягать
прытомнасць, -і ж. сознание, чувство
прытулак, -лку м. убежище, приют
прытуліцца 1) *да каго? чаго?* прижаться, прильнуть, припасть; 2) приютиться
прыцемкі, -аў мн. сумерки
прыязнік, -а м. доброжелатель
псаваць портить
птушка, -і ж. 1) птица; 2) пометка, галочка
птушыны птичий
з вышыні птушынага лёту с высоты птичьего полёта
пукаты выпуклый
пульхны 1) мягкий, пышный; 2) пухлый; 3) пушистый
пульхны крэ́м воздушный крем
пульхны сьне́г мягкий снег
пунсовы алый, пунцовый
пухліна, -ы ж. опухоль
пыл, -у м. пыль
пыласмок, -а м. пылесос
пырскі, -аў мн. брызги
пыса, -ы ж. морда
пысьняк, -а м. намордник
пытаньне, -я н. вопрос
пытацца спрашивать
пыха, -і ж. спесь, высокомерие
граць на пыхі желать выше обычного
пэндзаль, -дзля м. кисть
пэ́рліна, -ы ж. жемчужина
пэ́ўна наверняка, определённо
пэ́ўна ж конечно же
пэ́ўны 1) верный; 2) надёжный, достоверный; 3) определённый; 4) твёрдый
будзь пэ́ўны будь уверен
пякотка, -і ж. изжога
пялёстак, -стка м. лепесток
пярсьце́нак, -нка м. перстень, кольцо
пярэ́ймы, -аў мн. 1) перехват, перерез; 2) выход навстречу
пайсьці́ напярэ́ймы пойти наперерез
пярэ́сты 1) пёстрый; 2) пегий

п'ясту́н, -а м. 1) баловень; 2) неженка
п'ячы́ жарить, печь
п'ячы́ ры́бу жарить рыбу
п'ячы́ піро́г печь пирог
п'яшчотка, -і ж. любимица
п'яшчотны́ нежный, ласковый

Р

рабава́ць грабить
раба́к, -а м. глист
рабаці́нне, -я н. 1) веснушки; 2) конопатость
рабі́ць 1) делать; 2) работать; 3) изготовлять;
4) сооружать; 5) учинять, совершать; 6)
причинять
рабі́ць зама́х покушаться, совершать
покушение
рабі́ць гвалт́ поднимать шум
рабу́нк, -у м. разгром, грабёж
рагата́ць хохотать
ра́да, -ы ж. 1) совет, наставление; 2) совет,
совместное обсуждение, совещание; 3)
совещательный или распорядительный
орган
даць ра́ду дать совет, посоветовать
даць ра́ды справиться, сладить
рады́ няма́ нет сил
знайсці́ ра́ду найти выход
Радзі́ма, -ы ж. Родина
ражон, -а м. вертел
ра́зам 1) вместе, сообща; 2) итого, всего; 3)
слитно
разборлі́ва разборчиво
разбуры́ць разрушить, развалить
разбэ́сьціцца́ 1) распуститься, разбаловаться;
2) развратиться
разва́га, -і ж. 1) рассуждение; 2)
рассудительность
разважа́ць рассуждать, размышлять
разгарну́ць 1) развернуть; 2) разгрести; 3)
открыть, раскрыть (книгу); 4) расправить
(скомканное);
5) раскрыть (объятия); 6) разостлать
размаўля́ць разговаривать, говорить
размо́ва, -ы ж. разговор, беседа
разнаста́йны́ разнообразный, всевозможный
разуме́ць 1) понимать; 2) постигать, уяснять;
3) подразумевать
разу́мны 1) умный, мудрый; 2)
рассудительный; 3) осмысленный
разы́нка, -і ж. изюминка
разві́тацца́ прощаться
разв'яза́ць 1) решить (вопрос, задачу); 2)
развязать
разв'яза́ць пы́танне́ решить вопрос
разлі́чыцца́ рассчитаться

разьмеркава́ць 1) распределить; 2)
расположить; 3) прикинуть
разью́шыцца́ разьяриться, рассвирепеть
раі́цца́ советоваться
ра́мя, ра́мені́ / ра́мя н. (мн. раме́ны, -аў)
плечо
ра́ніца, -ы ж. утро
ра́ньне, -я н. утро
ра́птам́ вдруг, внезапно
расе́йскі́ / расі́йскі́ русский, российский
раскла́д, -у м. 1) расписание; 2) расклад
распара́днік, -а м. распорядитель
распрацоўка, -і ж. разработка
распушча́льны́ растворимый
ка́ва распушча́льная́ растворимый кофе
растава́ць 1) таять; 2) растворяться; 3)
растапливаться
расфарбоўка, -і ж. раскраска, расцветка
расхіну́ць распахнуть, раздвинуть
расшпі́ліць́ расстегнуть
расьлі́на, -ы ж. растение
расьпе́сьціць́ 1) разбаловать; 2) изнежить
ратава́ць́ спасать
рату́й Божа!́ Боже упаси!
рату́йце!́ караул!
хай Бог рату́е́ пусть Бог милует
раўня́ць да каго?́ сравнивать
рахава́ць 1) считать; 2) рассчитывать,
прикидывать
рахма́ны 1) кроткий, покладистый; 2)
смирный
ра́хуна́к, -нку м. счёт
ра́цыя, -і ж. разумное поведение, резон
ё́н ма́е ра́цыю́ он прав
ра́чыць́ соизволить, благоволить
рашчы́ніць́ замесить (тесто)
рашы́ць 1) решить; 2) известить, истребить,
спустить
рашы́ў гаспада́рку́ извёл хозяйство
рашы́ў сродкі́ спустил средства
ро́вар, -а м. велосипед
ро́здум, -у м. раздумье, размышление
рознакаля́ровы́ разноцветный
ро́зны 1) разный; 2) различный, всякий; 3)
непарный, разрозненный
ро́зум, -у м. 1) ум, разум; 2) рассудок
дабра́ць ро́зуму́ взять в толк
ро́зуму не дабра́ць́ ума не приложить
стра́ціць ро́зум сойти с ума
ро́сквіт, -у м. расцвет, процветание
ро́спач, -ы ж. отчаяние
ро́стань, -і ж. 1) перекрёсток; 2) перепутье
на ро́станях́ на перепутье
ро́хкаць́ хрюкать
ру́бам́ ребром; на ребро

паста віць пыта нье ру бам поставить
 вопрос ребром
стаць рубам воспротивиться
руды рыже-коричневый; рыжий
ру жа, -ы ж. роза
ружовы розовый
ружоўнік, -а м. розарий
руйнава ць разорять, разрушать
ру піцца беспокоиться, заботиться, радеть
руплі вы 1) заботливый; 2) старательный,
 усердный, прилежный
рух, ру ху м. движение
рухавік, -а м. двигатель
руха вы подвижный, живой
ру хацца 1) двигаться; 2) шевелиться
ручнік, -а м. полотенце
рыдлёўка, -і ж. лопата
рызыкаўны 1) рискованный, отчаянный; 2)
 форсистый, заносчивый
ры са, -ы ж. черта
рыхтава нье, -я н. подготовка
рышту нак, -нку м. снаряжение
рэч, -ы ж. 1) вещь; 2) предмет, дело
і ншая рэч другое дело
рэ чыва, -а н. вещество
рэ чавы вещественный
рэ чыўны вещественный
рэ шта, -ы ж. 1) остаток; 2) сдача
у рэ шце рэшт в конце концов

С

саба ка, -і м. собака, пёс
браха ць на саба к болтать на ветер,
 пустословить
саба кам се на касі ць быть неизвестно где
саба камі падшы ты лукавый
пайшоў як пабі ты саба ка пошёл
 несолоно хлебавши
у саба кі вачэ й пазы чыць потерять след
сага н, -а м. чугунный горшок
садавіна, -ы ж. фрукты
садоўніцтва, -а н. садоводство
садок, -дку м. детский сад
сакавік, -а м. март
сакаві ты сочный
саката ць 1) стрекотать, трещать, тарыхтеть; 2)
 тараторить; 3) кокотать
сакаўны см. сакаві ты
саладзі ць сластить
сала та, -ы ж. салат
самаві ты 1) представительный, важный; 2)
 осанистый, видный
самастойны самостоятельный
самату гам своими силами
самахоць своей охотой, добровольно

самле ць 1) потерять сознание, упасть в
 обморок; 2) обессилеть; 3) занеметь
самота, -ы ж. 1) уединение; 2) грусть, тоска,
 уныние
сапра ўдны 1) настоящий, подлинный; 2)
 действительный; 3) истинный; 4) сущий
сапраўды действительно, подлинно, точно
сапсава цца испортиться
сарамлі вы стеснительный, застенчивый,
 стыдливый
сачы ць 1) следить, наблюдать; 2)
 выслеживать
свая к, -а м. родственник, родня
свойскі 1) домашний; 2) ручной; 3)
 общительный
се кчы см. сячы
селядзе ц, -дца м. селёдка, сельдь
сёлета в этом году
сённяя сегодня
сёрбаць 1) хлебать; 2) прихлёбывать
сі вы 1) седой; 2) серый; 3) сивый
сілкава нье, -я н. питание
сказ, -у м. предложение
скарб, -у м. 1) клад; 2) состояние, имущество;
 3) драгоценность, сокровище; 4) казна; 5)
 пожитки
скар га, -і ж. 1) жалоба; 2) сетование
скардзіцца жаловаться, сетовать, плакаться
сква пны жадный, алчный, падкий
скі ба, -ы ж. 1) ломоть (хлеба); 2) пласт
 (земли)
скі віца, -ы ж. челюсть
склад I, -у м. 1) состав; 2) статья; 3) образ
склад II, -а м. слог
склада ны 1) сложный; 2) складной
складнік, -у м. компонент, составная часть
складовы 1) составляющий; 2) слоговой
скла сьці 1) сложить; 2) составить, создать; 3)
 сочинить
скла сьці ў дзьве столкі сложить вдвое
скна ра, -ы м. скряга, жадина, скопидом
скра сьці украсть, стащить
скрозь 1) сквозь; 2) везде, кругом, сплошь; 3)
 всегда
скронь, -і ж. висок
скру так, -тка м. свёрток, рулон, свиток
скру ха, -і ж. скорбь, печаль
скры жава нье, -я н. 1) перекрёсток,
 перепутье; 2) скрещение, пересечение
скры нка, -і ж. ящик, ларец, коробка
ску ра, -ы ж. кожа
скураны 1) кожаный; 2) кожевенный
славу тасьць, -і ж. 1) знаменитость; 2)
 достопримечательность
слане чнік, -а м. подсолнух, подсолнечник

слоік, -а м. банка (стеклянная)
слота, -ы ж. слякоть
слугаваць прислуживать
слу́хаўка, -і ж. телефонная трубка
слы́нны известный, знаменитый
слых, слы́ху м. слух
сма́га, -і ж. жажда
сма́жаны жареный
сма́жыць 1) жарить; 2) хотеть пить
сма́рагд, -у м. изумруд
сма́чны 1) вкусный; 2) крепкий, сладкий (о сне)
сму́га, -і ж. 1) дымка, туман; 2) пелена
смурод, -у м. смрад, вонь, зловоние
смута́к, -тку м. печаль, грусть, скорбь, кручина
собіць угораздить
як гэ́та табе́ со́біла как это тебя угораздило
содні, -яў адз. няма сутки
сойм, -у м. собрание представителей
устаноўчы сойм учредительное собрание
сопкі рассыпчатый, мучнистый
спаборні́цтва, -а н. соревнование
спавяшча́льнік, -а м. докладчик
спага́да, -ы ж. сочувствие, сострадание
спага́даць ка́му? ча́му? сочувствовать
спа́дкі, -дкаў адз. няма наследство
спада́р, -а м. господин
шаноўнае спада́рства! уважаемые дамы и господа!
спадаро́жнік, -а м. 1) попутчик; 2) спутник
спадаро́жыць сопровождать
спада́рыня, -і ж. госпожа
спадзе́ў, -ву м. надежда
спадзява́цца 1) надеяться; 2) полагаться
спадкае́мца, -ы м. наследник
спадні́ца, -ы ж. юбка
спадчы́на, -ы ж. наследство, наследие
спажыва́ньне, -я н. потребление, использование
спазнава́ць испытывать, изведывать, познавать
спазна́цца 1) познакомиться; 2) сойтись, сдружиться; 3) столкнуться
спаква́ля 1) исподволь; 2) постепенно
спаку́сіць искусить, соблазнить, прельстить
спара́дкаваць привести в порядок
спарто́вец, -оўца м. спортсмен
спарто́вы спортивный
спасьці́гаць постигать
спатка́цца встретиться
спача́тку 1) сначала, прежде; 2) вначале
споведзь, -дзі ж. исповедь
спода́к, -дка м. блюдечко

спрабава́ць пробовать
спра́ва I, -ы ж. 1) дело; 2) предприятие
як ста́іць спра́ва как обстоит дело
спра́ва II справа, с правой стороны
справава́ньне, -я н. ведение дел
справазда́ча, -ы ж. отчёт
справу́нкі, -аў мн. делишки
спрадвэ́чны извечный, изначальный, исконный
спракаве́чны исконный, первозданный
спрача́цца 1) спорить; 2) пересекаться; 3) мериться силами
спра́ўджаваць 1) сверять; 2) осуществлять
спра́ўдзіцца осуществиться, исполниться
спра́ўны 1) ловкий; 2) исправный; 3) старательный; 4) видный собой
спры́тны 1) ловкий; 2) проворный, расторопный, изворотливый; 3) грациозный
спрыя́ць 1) благоприятствовать, способствовать; 2) благосклонно относиться
спрэ́чка, -і ж. (мн. спрэ́чкі, -чак) 1) спор; 2) препирательство
спудлава́ць промахнуться
спужа́цца испугаться
спыні́ць остановить
срода́к, -дку м. (мн. сродкі, -аў) средство
сталё́ньне, -я н. взросление, мужание
ста́лы 1) зрелый, взрослый, солидный; 2) степенный; 3) постоянный; 4) обдуманый
стамі́цца устать, утомиться, умяться
стан I, -у м. 1) положение; 2) состояние
стан II, -у м. сословие
стан III, -у м. фигура
стан IV, -у м. лінгв. залог (у глагола)
ста́нік, -а м. лифчик, бюстгальтер
станоўчы положительный
старажы́тны древний, старинный
ста́тут, -у м. устав, статут
сто́ль, -і, ж. адз. потолок
сто́ліць делать потолок
стос, -у м. 1) кипа; 2) штабель
стра́ва, -ы ж. блюдо, кушанье, пища
стравава́ньне, -я н. пищеварение
страка́ты пёстрый
стра́та, -ы ж. 1) потеря; 2) убыток, ущерб; 3) утрата
стра́ўнік, -а м. желудок
стра́ўня, -і ж. столовая, ресторан, закусочная
стра́ха, -і ж. крыша, кровля
стра́ціць ка́го? што? 1) потерять, лишиться, утратить; 2) истратить, израсходовать
стро́й, -ю м. наряд, убор
стро́мкі 1) обрывистый, крутой; 2) прямой, высокий (о дереве)

стронга, -і ж. форель
струме нь, -я м. струя
стрые чны двоюродный
стрыжань, -жня м. 1) стержень; 2)
сердцевина
стрымаць 1) сдержать, удержать; 2) умерить
стрэмка, -і ж. заноза
студзень, -дзенья м. январь
студня, -і ж. колодец
стужка, -і ж. лента
стырно, -а н. руль
стырно ўлады бразды правлення
суайчыньнік, -а м. соотечественник
суворы суровый
сувязь, -і ж. связь
сузгода, -ы ж. взаимное согласие
сукенка, -і ж. платье (женская одежда)
сумаваць грустить, печалиться, тосковать
сумецца смутиться, опешить, замяться
сумнеў, -ву м. сомнение
суніцы, -аў мн. земляника
супакоіць успокоить, унять, укротить
супольны общий, совместный, совокупный
супрацоўнік, -а м. сотрудник
супроць каго? чаго? 1) против, напротив; 2)
вопреки
суразмоўца, -ы м. собеседник
сустрэча, -ы ж. встреча
сусьвет, -у м. мир, вселенная
сутнасць, -і ж. суть, существо дела
сухама всухомятку
сухоты, -аў адз. няма туберкулёз, чахотка
суцяшаць утешать
сучасны современный
схільнасць, -і ж. 1) склонность,
наклонность, пристрастие; 2)
предрасположенность, влечение
сход, -у м. собрание
схоў, -ову м. 1) укрытие, убежище; 2) тайник
схоўня, -і ж. хранилище, камера хранения
сшытак, -тку м. тетрадь
сырадой, -ю м. парное молоко
сызмор, -у м. маразм
сэнс, -у м. смысл
сьведчыць 1) свидетельствовать,
удостоверять; 2) давать показания
сьвет, -у м. мир, планета
сьветагляд, -у м. мировоззрение
сьвіран, -рну м. амбар
сьвітаньне, -я н. рассвет, заря
сьвядомасьць, -і ж. 1) сознание; 2)
сознательность
сьвярбець зудеть, чесаться
сьвята, -а н. праздник
сьвятаяньнік, -у м. зверобой

сьвяткаваць праздновать
сьлінкi, -аў адз. няма слюнки
сьме тнік, -у м. свалка, мусорка
сьмецьце, -я н. мусор, сор
сьнеданьне, -я н. / сьняда нак, -нку м.
завтрак
сьнедаць завтракать
сьнежань, -жня м. декабрь
сьпераду 1) спереди; 2) впереди
сьпехам наспех, поспешно
сьпіс, -у, аб сьпісе м. список
сьпявак, сьпевака м. певец
сьпякота, -ы / сьпёка, -і ж. зной, жара
сьпярша сначала, сперва
сьцежка, -і ж. 1) тропа, дорожка; 2) стезя
сьцерагчы 1) стеречь, охранять; 2) беречь,
предохранять
сьціжка, -ы ж. уйма, тьма
сьцізорык, -а м. перочинный нож
сьціплы скромный
сьцісласьць, -і ж. краткость, сжатость
сьцябло, -а н. стебель
сьцягно, -а н. (мн. сьцёгны, -аў) бедро,
ляжка
сьцяміць сообразить, смекнуть
сьбар / сьбра, -а / ы м. друг, приятель,
участник, член
сьбраваць дружить
сьброўка, -і ж. подруга
сьбрына, -ы ж. 1) круг друзей; 2)
содружество
сьядаць садиться
сьядзіба, -ы ж. усадьба
сьяды-тады иногда, временами
сьякера, -ы ж. топор
сьям-там кое-где, местами
сьярод среди
сьячы 1) рубить; 2) сечь; 3) хлестать

Т

таварыства, -а ж. 1) товарищество, дружба,
сотрудничество; 2) общество
таёмны 1) тайный; 2) таинственный
такі такой
такой бяды невелика беда
талака, -і ж. 1) коллективная помощь, работа
сообща; 2) группа, компания
таленавіты талантливый, одарённый
талент, -у м. талант, дарование
танны дешёвый
тарка, -і, на тарцы ж. тёрка
тата, -ы м. папа
татачка папочка
татаў папин
твар, -у м. 1) лицо; 2) облик

твор, -у м. произведение, творение
творчасць, -і жс. творчество
тканіна, -ы жс. ткань
тлум, -у м. 1) одурь; 2) шум, гомон, сумятица
тлумачальны 1) толковый; 2) пояснительный
тлумачыць объяснять, толковать
тлуміць морочить, дурить
тлусты 1) жирный; 2) тучный; 3) сальный
тлушч, -у м. жир
тоўчаны толчёный
травень, траўня м. май
трактаваць I потчевать
трактаваць II 1) траковать, расценивать; 2) толковать
трапіцца 1) попасться, встретиться; 2) случиться, подвернуться
трапны 1) меткий; 2) удачный
траціна, -ы жс. треть
тройчы трижды
трохі немного, чуть-чуть, слегка
трунак, -нку м. напиток
трускалкі, -аў мн. клубника
труцізна, -ы жс. отрава
трывалы 1) прочный, надёжный; 2) выносливый, терпеливый; 3) стойкий; 4) питательный, сытный
трымцець 1) дрожать, трепетать; 2) мерцать, мелькать; 3) замирать
трэба 1) нужно, надо; 2) следует, необходимо, требуется
тузаць 1) дёргать, теревить, тормошить, тискать, трепать; 2) дёргать (о боли)
тузін, -у м. дюжина (12)
тумарнік, -а м. 1) спесивец; 2) богач
турбаваць беспокоить, тревожить
турбота, -ы жс. (мн. турботы, -аў) забота, хлопоты, беспокойство
Турэччына, -ы жс. Турция
тутэйшы, -шага м. здешний, местный
тыдзень, тыдня м. неделя
тым тем
тым ча сам между тем
тынк, -у м. штукатурка
тынкаваць штукатурить
тынкоўнік, -а м. штукатур
тытунь, -ю м. табак
тэлефанаваць звонить по телефону
тэрмін I, -у м. срок
тэрмін II, -у м. термин
тэрмінова срочно

У

убаку в стороне
убраньне, -я н. 1) убранство; 2) одяние, наряд; 3) украшение

увага, -і жс. внимание
уважаць признавать, считать
уважліва 1) внимательно; 2) уважительно; 3) забртливо
уважны 1) уважительный; 2) внимательный; 3) пристальный; 4) заботливый
уверсе вверху
увечы вечером
увіхацца 1) ухаживать, увиваться; 2) хлопотать, управляться
увогуле вообще, в общем
угары вверху, наверху
угодкі, -аў адз. няма годовщина
уголас 1) вслух; 2) во всеуслышание, громогласно
угрунтаваны 1) основательный, упроченный; 2) обоснованный
удасканаіць усовершенствовать
удвайх вдвоём (о лицах разного пола)
удвух вдвоём (о мужчинах)
удзельнік, -а м. участник
удзячны благодарный, признательный
удзьвюх вдвоём (о женщинах)
удоўж в длину
ужываць употреблять, применять, использовать
узвэжыць взвесить
узвышша, -а н. возвышенность
узгадаваць вырастить, вскормить, воспитать
узгадняць согласовывать
уздоўж вдоль
узмацняльны усиливающий, усилительный
узнаўляць 1) воспроизводить; 2) восстанавливать, возрождать, возобновлять
узначаіць возглавить
узор, -у м. 1) образец; 2) узор
узбярэжжа, -а н. побережье, прибрежье
указальнік, -а м. указатель
указальны указательный
укачаць 1) обвалить, обмарать; 2) умять, примять
укачаў сваімі плёткамі обмарал своими сплетнями
укачаць у муку обвалить в муке
уключна включительно
украца, -ы жс. украшение
улада, -ы жс. власть, владычество
уладальнік, -а м. владелец
уладкавацца 1) устроиться; 2) урядочиться, прийти в порядок
улазіны, аў адз. няма новоселье
уласны собственный
уласці васць, -і жс. свойство
улева влево
улетку летом

ультрагукавы / ультразвуковой
улюбёнец, -нца м. любимчик, баловень
улюбёны излюбленный, любимый
умова, -ы ж. (мн. умовы, -аў) условие, уговор
умоўны условный
унёсак, -ску м. вклад, взнос
уніжліва униженно, с унижением
унізе внизу
унікаць каго? чаго? 1) избегать, уклоняться; 2) сторониться, чуждаться; 3) вникать
унук, -а м. внук
упарты 1) упорный, настойчивый; 2) упрямый, строптивый
упару вовремя
уперадзе впереди
уплыў, -лыву м. влияние
упоперак 1) поперёк; 2) наперекор
управа I вправо
управа II, -ы ж. 1) управление; 2) штаб
упэўнены уверенный, убеждённый
урад, -у м. правительство
урадавы правительственный
уражаньне, -я н. впечатление
ураньні утром, поутру
уратавацца спастись, уберечься
ураўнаважыць уравновесить
урэшце наконец, в конце концов
успамін, -у м. воспоминание
усталяваць 1) установить, устроить; 2) укрепить, упрочить
установа, -ы ж. учреждение, заведение
навучальная ўстанова учебное заведение
устаноўчы учредительный
устойлівы 1) устойчивый; 2) постоянный
уступ, -у м. введение, вступление
усход I, -у м. 1) восход; 2) подъём
усход II, -у м. восток
усьмешка, -і ж. улыбка
усьмяглы истомившийся
усюды везде, всюду, повсюду
усяляк всяко, по-всякому, всячески
утаймаваць смирить, обуздать, укротить
утварыць образовать
утоўшч в толщину
утраіх втроём (о лицах разного пола)
бацька, маці і дзіця пайшлі ўтраіх отец, мать и ребёнок пошли втроём
утрох втроём (только о мужчинах или только о женщинах)
мужчыны пайшлі ўтрох мужчины пошли втроём
утульны уютный, укромный
ухваліць 1) одобрить; 2) утвердить

уцеха, -і ж. 1) забава, радость, отрада; 2) утешение
уцякаць 1) убежать, удирать; 2) совершать побег, бежать
уцяміць понять, уразуметь, сообразить, смекнуть
учасаньне, -я н. причёска
учынак, -нку м. поступок
учыніць устроить, совершить
ушчуваць журить, вразумлять
ушыркі в ширину
уява, -ы ж. воображение
уявіць представить, вообразить

Ф

фаіны отличный, замечательный, милый, славный
фальварак, -рку м. усадьба, фольварк
фанабэрыцца кичиться, чваниться
фарба, -ы ж. краска
фарбаваць красить, окрашивать
фатыга, -і ж. беспокойство, хлопоты
ня варта за фатыгу не стоит труда
фатэль, -я м. кресло (мягкое)
фах, фаху м. умение, навык
фацэтна забавно, смешно, комично
філіжанка, -і ж. чашечка
філія, -і ж. (мн. філіі, -яў) филиал
фіранка, -і ж. занавеска
флянс, -у м. саженец, отросток
францускі французский
фрызура, -ы ж. причёска
фрэзлі, -яў мн. бахрама
фуз, фузу м. 1) отходы, мусор; 2) осадок
фундагар, -а м. спонсор
футарал, -у м. футляр
футра, -а н. 1) шуба; 2) мех
фэст, -у м. праздник

Х

хабар, -у м. взятка
хаваць I 1) прятать, скрывать; 2) хранить, беречь; 3) таить, утаивать
хаваць II хоронить, погребать
хадзіць 1) ходить; 2) двигаться
хадзіць ходырам ходить ходуном
хамула, -ы м. хам, хамло
хараство, -а н. 1) красота, прелесть; 2) великолепие
харчовы 1) продовольственный; 2) пищевой; 3) съестной
хаўрус, -у м. 1) содружество, союз; 2) сотоварищество, компания
хвалісты волнистый
хвалько, -а аг. хвастун, бахвал

хваля, -і ж. волна
 хвалява льны волнующий
 хвалява цца 1) волноваться; 2) тревожиться;
 3) смущаться
 хварэць болей, хворать
 хвацкі 1) удалой, лихой, молодецкий; 2) на
 славу, отменный; 3) ловкий; 4) удобный
 хвіліна, -ы ж. 1) минута; 2) момент, миг
 хворы, -ага м. больной
 ён хворы на ныркі у него больные почки
 хіба I, хібы ж. 1) погрешность, упущение,
 промах, изъян; 2) недостаток, порок
 хіба II разве, ли, будто
 хітрыкі, -аў адз. няма 1) лукавство,
 ухищрения, уловки, происки; 2) проделки
 хлапэц, -нца м. парень, мальчуган, паренёк
 хлусіць врать, лгать
 хмара, -ы ж. туча
 хмарачос, -а м. небоскрёб
 хмурны 1) пасмурный, сумрачный; 2)
 хмурый, угрюмый, невесёлый, мрачный
 хмызьняк, -у м. кустарник, заросль
 ходнік, -у н. тротуар
 хопіць хватит, достаточно, довольно
 хоцькі-няхоцькі хочеш не хочеш
 хрумстаць хрустеть, хрупать
 хрумсткі хрустящий
 хрушч, -а м. 1) хворост (кондитерское
 изделие); 2) майский жук
 хрэсьнік, -а м. крестник
 хто-ніхто кое-кто
 хтосьці кто-то, некто
 хутка, -і ж. платок
 хутка 1) быстро, скоро; 2) вскоре
 хуткасьць, -і ж. скорость, быстрота

Ц

цаля, цалі ж. дюйм
 цацка, -і ж. 1) игрушка; 2) безделушка
 цебра, -ы ж. 1) темнота, тьма, мрак; 2)
 невежество
 цемраша льства, -а н. мракобесие
 це раз 1) через; 2) из-за; 3) после
 цешча, -ы ж. тёща
 цікавы 1) интересный, любопытный,
 занимательный; 2) забавный, затейливый;
 3) примечательный
 цікавостка, -і ж. достопримечательность
 ціск, -у м. давление
 цісканіна, -ы ж. давка
 цкаваць кім? науськивать; каго? травить
 цмыга, -і аг. проныра
 цнота, -ы ж. (мн. цноты, -аў) невинность,
 целомудрие, моральная чистота
 цотны чётный

цудоўна прекрасно, чудесно, замечательно,
 великолепно
 цукар, -кру м. сахар
 цукерка, -і ж. конфета
 цукрыца, -ы ж. сахарный диабет
 цураца каго? чаго? 1) чуждаться, избегать,
 сторониться; 2) отрекаться
 цурчаць 1) журчать; 2) струиться, течь
 цыба ты 1) длинноногий; 2) долговязый
 цыбуля, -і ж. лук
 цывільны штатский, гражданский
 цыгарэта, -ы ж. сигарета
 цыдулка, -і ж. записка, писулька
 цынамона, -ы ж. корица
 цымус 1) самое вкусное; 2) самая суть, самое
 интересное
 цыраваць штопать
 цырата, -ы ж. клеёнка
 цырульнік, -а м. парикмахер
 цытрына, -ы ж. лимон
 цьвік, -а м. гвоздь
 цьвічыць школить, поучать
 цьяны 1) тусклый, неяркий; 2) неясный,
 туманный, смутный
 цэбар, -бра м. ушат
 цэгла, -ы ж. кирпич
 цэтлік, -а м. расписка, квитанция, ярлык
 цягам на протяжении
 цягліца, -ы ж. мышца
 цягнік, -а м. поезд
 цяжар, -у м. 1) тяжесть; 2) бремя
 цяжарнасьць, -і ж. беременность
 цямкі сообразительный, смышлённый,
 сметливый
 цярплівы 1) терпеливый; 2) безропотный
 цясьляр, цясьляра м. плотник

Ч

чабор, -бару м. чабрец
 чалец, чальца м. член (организации)
 чакаць 1) ожидать, ждать; 2) выжидать
 чалавэцтва, -а н. человечество
 чаму сьці почему-то, отчего-то, зачем-то
 чапіцца да каго? задевать, цепляться,
 придирается
 чапля, -і ж. цапля
 чаравікі, -аў мн. ботинки, башмаки,
 штиблеты
 чарада, -ы ж. (мн. чароды, -аў) 1) череда,
 вереница; 2) ватага, гурьба, толпа; 3) стая,
 стадо, отара
 чарга, -і ж. (мн. чэргі, -аў) очередь
 чарніцы, -аў мн. черника
 чаромха, -і ж. черемуха
 чарот, -у м. камыш

чароўны 1) очаровательный, чарующий, волшебный, обаятельный, пленительный, прелестный; 2) колдовской, волшебный, чародейный
час, -у м. 1) время; 2) пора, период, срок
 да **ча су** временно
ча сам иногда, временами, порой
ча сапіс / часопіс, -а м. журнал
часовы временный
частаваць угощать, потчевать
чвэрць, -і ж. четверть
чвя каць 1) чавкать; 2) шлёпать (по грязи); 3) шмякать (бросать)
човен, чоўна м. челнок, лодка
чуваць слышно
 як **чу ешся?** как чувствуешь себя?
чужаніца, -ы аг. чужак, пришелец
чужынец, -нца м. чужак, пришелец
чулы 1) чуткий, отзывчивый, душевный; 2) чувствительный
чульлівы трогательный, чувствительный
чутка, -і ж. слух, молва
чуць слышать
чыгуначны железнодорожный
чыгунка, -і ж. железная дорога
чыісьці чей-то
чыны 1) деятельный, активный; 2) пристойный
чырвоны красный
чытанка, -і ж. хрестоматия
чышчаньне, -я н. чистка
чэзнуць хиреть, чахнуть
чэрвень, -веня м. июнь
чэрствы чёрствый
чэскі чешский

Ш

шавец, шаўца м. сапожник
шал, -у м. 1) бешенство; 2) одурь
шалахвост, -а м. вертопрах
шалець беситься
 шалець з **раскошы** беситься с жиру
шалі, -яў адз. няма весы
шалік, -у м. шарф, кашне
шанаваць каго? што? 1) беречь, щадить; 2) уважать, почитать, чтить
шанавацца беречься
трэба шанавацца пасля хваробы
 нужно беречься после болезни
шанец, -нцу м. шанс
шаноўны 1) почтенный; 2) уважаемый
шанцаваць везти
 яму **заўсёды шанцуе** ему всегда везёт
шапік, -а м. киоск
шарак, -рака м. заяц-русак

шарэць 1) сереть; 2) светать, смеркаться
ша стаць 1) шуршать, шелестеть; 2) кромсать, резать, рвать; 3) шнырять
шаткаваць шинковать
шаты, -аў адз. няма 1) пышные одежды; 2) сень
шафа, -ы ж. шкаф
шахрай, -я м. жулик, плут
шаша, -ы ж. (мн. шосы, -аў) шоссе
швагер, -гра м. 1) шурин (брат жены); 2) свояк (муж сестры)
швачка, -і ж. швея
шво, шва н. шов
швэдар, -дра м. свитер
шкада жалко, жаль
шкадаваць жалеть, щадить, сожалеть
шкарлупіньне, -я н. скорлупа
шкарпэтка, -і ж. носок
шкло, шкла н. стекло
шклянка, -і ж. стакан
шкода вред, ущерб
шкодзіць вредить
шкодны вредный
шкуматаць рвать на клочки
шлюб, -у м. 1) брак супружество; 2) бракосочетание, венчание
браць шлюб вступать в брак, венчаться
ісьці да шлюбу идти под венец
шляк, -у м. кайма, обвод
шлях, -у м. 1) путь; 2) большак, тракт
шляхетнасьць, -і ж. благородство
шляхетны благородный
шмальцаваць мусолить, замусоливать, засаливать
шмараваць натирать мазью
шмат много
шматкроць многократно
шматок, -тка м. лоскут, клочок
падраў адзе ньне ў шматкі разорвал одежду в клочья
шныпарыць / шнырыць шнырять
шолах, -у м. шелест
шпак, -а м. скворец
шпалеры, -аў адз. няма обои
шпа ркі быстрый, скорый
шпацыр, -у м. прогулка
шпацыраваць прогуливаться, прохаживаться
шпіталь, -я м. госпиталь, больница
шрот, -у мн. няма дробь (для ружья)
шрубa, -ы ж. винт
шрубaваць 1) винтить; 2) скреплять винтами
шрубoўка, -і ж. отвёртка
што что
што да мяне что касается меня
што любя что хочешь

штог^од ежегодно
 штодз^ень / штодня^я ежедневно
 штодз^{ён}ны ежедневный
 штонікі, -аў *адз. няма* штанишки
 што-кольвек что-нибудь
 штонядз^елю по воскресеньям
 штора^з каждый раз, раз за разом
 штосьці 1) что-то, нечто; 2) почему-то
 штукава^{ць} 1) изобретать, мастерить; 2)
 заделывать
 штука^р, -а *м.* 1) дока, мастер, изобретатель;
 2) фокусник; 3) затейник
 шту^{чны} искусственный
 шты^х, -а, на штыху^у *м.* 1) штык; 2) шуп
 шука^{ць} искать
 шумаві^{ньне}, -я *н.* накипь
 шуфля^{да}, -ы *ж.* выдвижной ящик
 шча^{ўе}, -ўя *н.* щавель
 шчу^{па}к, -а *м.* шука
 шчы^{гульнасьць}, -і *ж.* отличительная
 особенность
 шчы^{гу}льны 1) непривычный, особенный; 2)
 в обтяжку
 шчы^{льнасьць}, -і *ж.* плотность
 шчы^{льны} плотный, тесный
 шчырава^{ць} усердствовать
 шчы^{ры} искренный, откровенный, усердный
 шы^{ба}, -ы *ж.* стекло в окне
 шыкоў^{ны} шикарный
 шы^{льда}, -ы *ж.* вывеска
 шыпшы^{на}, -ы *ж.* шиповник
 шы^я, шы^і *ж.* шея
 шэ^{нціць} *см.* шанцава^{ць}
 шэ^{равокі} сероглазый
 шэ^{ры} серый

Э

эгі^{пэцкі} египетский
 электры^{чнасьць}, -і *ж.* электричество
 эпі^{чны} эпический
 Эў^{ропа}, -ы *ж.* Европа
 эў^{фарыя}, -і *ж.* эйфория

Ю

юна^к, -а *м.* юноша
 юна^{цтва}, -а *ж.* юность
 ю^р, ю^{ру} *м.* похоть, сладострастие
 юрлі^{вец}, -ўца *м.* сладостлюбец,
 сладострастник
 юрлі^{вы} 1) шаловливый, игривый,
 возбуждённый; 2) блудливый, похотливый
 юры^{ць} 1) заигрывать; 2) возбуждаться,
 приходит в возбуждённо игривое
 состояние
 ю^{ха}, ю^{хі} *ж.* 1) кровь (родная), порода; 2)
 ярость
 ю^{шка}, -і *ж.* 1) кровь; 2) уха

Я

ягамось^{ць}, -і *м.* (*мн.* ягамосьці, -яў) ваша
 милость, сударь
 па^{не} ягамосьцю милостивый государь
 яго^{ны} его
 ядва^{бны} шёлковый
 ядло^{вец}, -ўца / -ўцу *м.* можжевельник
 ядо^{мы} съедобный
 яе^{чня}, -і *ж.* яичница
 ві^{рла}тая яе^{чня} яичница-глазунья
 язмі^н, -у *м.* жасмин
 яй^{ка}, -а *н.* (*мн.* яйкі, яйек) яйцо
 як^{как}
 а як^{жа!} конечно! да, несомненно!
 як^{мага!} как можно, изо всей силы
 як^{касны} качественный
 які^я, яка^я, якое^{какое} какой, какая, какое
 як^{ніяк} как-никак, всё-таки
 які^{сь} 1) какой-то; 2) кое-какой
 як^{раз} 1) как раз; 2) точно, точь-в-точь; 3)
 в пору
 яла^{вічына}, -ы *ж.* говядина
 ялі^{на}, -ы *ж.* ель
 ямч^{эй} удобнее, ловчее
 ямч^{эйшы} более удобный, более ловкий
 япру^к, -а *м.* кабан
 яшч^э ещё

Некоторые пословицы и поговорки

Бог видит, кто кого обидит. **Бог не цяля, бачыць круцяля.**
Бог не выдаст, свинья не съест. **Калі Бог не папу сьціць, сьвіньня ня ўку сціць.**
Бодливой корове Бог рог не даёт. **Каб сьвіньні рогі — нікому б не было дарогі.**
Будет и на нашей улице праздник. **Загля не сонца і ў наша ваконца.**
В тихом омуте черти водятся. **Ці хая сьвіньня глыбака рые.**
Век живи, век учись. **Будзем вучыцца, пакуль сьмерць лучыцца.**
Велика Федора, да дура. **Вырас да неба, а дурань як трэба.**
Взялся за гуж — не говори, что не дюж. **Калі ўлез у дугу — не кажы «не магу».**
Видит око, да зуб неймёт. **Бачыць карова, што на павеці салома. Бачыць вока, але ляжыць высока.**
Всяк молодец на свой образец. **Усякі гад на свой лад.**
Всяк по-своему с ума сходит. **Што галава, то розум. Вольнаму воля, шалёнаму поле.**
Два сапога — пара. **Абое рабое. Адным возам на п'ва едучь.**
Десятая вода на киселе. **Пень гарэў, а чорт ногі пагрэў, іскра пала і радня стала.**
До свадьбы заживёт. **Пакуль жаніцца — загаіцца.**
Долг платежом красен. **Як баба да дзеда, так і дзед да бабы.**
Дуракам закон не писан. **Дурны законаў не чытае, ды свае мае.**
Знай, сверчок, свой шесток. **Знай, коток, свой куток.**
Лаптем щи хлебать. **Аборай хлеб кроіць.**
Лёгко на помине. **Цюк — дзяцюк!**
Лес рубят — щепки летят. **Дзе п'юць, там і льюць.**
Молодо — зелено. **Маладосьць — усё дурносьць.**
Мягко стелет, да жёстко спатать. **На вуснах — мёд, а на сэрцы — лёд.**
На Бога надейся, но сам не плошай. **На Бога спадзявайся, але й ты старайся.**
Нашла коса на камень. **Пад чорным ле сам спаткаўся чорт ізь бе сам. Чорт на пагнага напаў.**
Не в один день Москва строилась. **Не за дзень Вілья становілася.**
Ни жив, ни мёртв. **Ні сьцяты, ні павешаны.**
Ни ответа, ни привета. **Ні адказу, ні прыказу.**
Одним миром мазаны. **Адзін чорт маляваў.**
Пар костей не ломит. **Ад цяплосьці не баляць косьці.**
Первый блин — комом. **Першы блін — сабаку.**
Поспешишь — людей насмешишь. **Пасьпех — людзям на сьмех.**
Прошёл огонь, и воду, и медные трубы. **Быў на кані і пад канём.**
Пьяному море по колено. **П'янаму і козы ў золаце.**
Из огня да в полымя. **З агню ды ў прысак.**
Слышал звон, да не знает, где он. **Гавораць, гамоняць, ды ня ведаюць, дзе звоняць.**
Снявши голову, по волосам не плачут. **Дзе прапала кароўка, там няхай і вяроўка.**
Соловья баснями не кормят. **Што з гэі чэ сьці, калі няма чаго е сьці.**
Тише едешь, дальше будешь. **Пама лу едучы, да лей будзеш.**
У семи нянек дитя без глаза. **Дзе нянек многа, там дзіця бязнога.**
У страха глаза велики. **У страху вочы па яблыку.**
Утро вечера мудренее. **Пераначу ем — болей пачу ем.**
Федот, да не тот. **Та я зязю ля, але ня так куку е.**
Чем богат, тем и рад. **Што душа мае, тым і прымае.**
Чем кумушек считать трудиться — не лучше ль на себя, кума, оборотиться? **Паглядзі, сава, яка я сама.**
Что посеешь, то и пожнёшь. **Кінь перад сабой, знойдзеш за сабой.**
Яблоко от яблони недалеко катится. **Які пень, такі клін, які бацька, такі сын.**

Прыказкі й прымаўкі ўзятыя з кніжкі: Станкевіч Я. пры ўчасьці Ант. Адамовіча. Маленькі маскоўска-беларускі (крывіцкі) слоўнічак фразэолёгічны і прыказкаў ды прывітаньні, зычэньні і інш. Мн.: Навука і тэхніка, 1992.

Літэратура

1. *Астроўскі Р.* Беларускі правапіс. Компіляцыя паводле Б. Тарашкевіча і Я. Лёсіка. Вільня: Віленскае выдавецтва Б. Клецкіна, 1930.
2. *Байкоў М. Я., Некрашэвіч С. М.* Беларуска-расійскі слоўнік. Мн.: Дзяржаўнае выдавецтва Беларусі, 1926: Факсімільнае выданне. Мн.: Народная асвета, 1993.
3. *Барычэўская Н.* Разьвіцьцё беларускае мовы ў XX стагодзьдзі. <http://kamunikat.net.iig.pl/mova.htm>
4. Беларуская мова ў табліцах і схемах для вучняў старэйшых класаў сярэдняй школы. Мн.: Юніпрэс, 2000.
5. *Бушлякоў Ю., Вячорка В., Санько З., Саўка З.* Беларускі клясычны правапіс: збор правілаў. Сучасная нармалізацыя. 2005.
6. *Вячорка В.* Пішам тарашкевіцаю: 10 памятак беларускага правапісу // Наша Ніва. 1998. № 18.
7. *Вячорка В.* Правапіс. Спроба сучаснае нармалізацыі // Спадчына. 1994. № 5.
8. *Вячорка Ф.* Утварэньне дзеепрыметнікаў у беларускай мове. <http://mova.na.by/artykuly/dziejaprymetnik.html>
9. Гаворым па-беларуску / Пад рэд. Л. І. Сямешкі. Мн.: Выдавецтва БДУ, 1999.
10. Жывая спадчына / Пад рэд. А. Я. Міхневіча. Мн.: Народная асвета, 1992.
11. *Костюкович Н. Н., Люштик В. В., Щербин В. К.* Русско-белорусский словарь математических, физических и технических терминов. Мн.: Беларуская Энцыклапедыя, 1995.
12. *Красней В. П., Крывіцкі А. А., Лукашанец А. А.* ды інш. Беларуская мова. Opole: Uniwersytet Opolski, Instytut Filologii Polskiej, 1998.
13. *Кривицкий А. А.* и др. Белорусский язык для говорящих по-русски. Мн.: Вышэйшая школа, 1990.
14. *Кривицкий А. А., Подлужный А. И.* Учебник белорусского языка для самообразования. Мн.: Вышэйшая школа, 1994.
15. *Ластоўскі В.* Падручны расійска-крыўскі (беларускі) слоўнік. Коўна: Выд-ва Міністэрства беларускіх спраў у Літве, 1924.
16. *Лепшаў І. Я.* Моўныя самацветы. Мн.: Народная асвета, 1985.
17. *Лёсік Я.* Граматыка беларускае мовы. Фонэтыка. Факсімільнае выданне. Мн.: Народная асвета, 1995.
18. *Лёсік Я.* Некаторыя ўвагі да беларускае літаратурнае мовы // Спадчына. 1994. № 2.
19. *Лёсік Я.* Школьная граматыка беларускае мовы. Мн.: Дзяржаўнае выдавецтва Беларусі, 1926.
20. Найчасьцейшыя памылкі ў нашай мове, выбраныя з рэдакцыйнае пошты «Нашае Нівы» // Наша Ніва. 2001. № 8.
21. *Насовіч І. І.* Слоўнік беларускай мовы. Факсімільнае выданне. Мн.: БелСЭ, 1983.
22. *Павловец Д. Д., Старченко В. Н.* Русско-белорусский словарь спортивных терминов. Мн.: Польша, 1995.
23. *Падлужны А. І., Выгонная Л. Ц., Усціновіч Г. К.* Беларуская мова: Цяжкія пытанні фанетыкі, арфаграфіі, граматыкі. Мн.: Народная асвета, 1987.
24. *Прыгодзіч М. Р., Ціванова Г. К.* Старабеларускі лексікон. Падручны перакладны слоўнік. Мн.: Хата, 1997.
25. *Рабянкава Г.* Тыповыя памылкі 2002 году // Наша Ніва. 2003. № 12.
26. *Раманоўскі М.* Тыповыя памылкі «Хартыі» // Наша Ніва. 2001. № 45.
27. *Раманцэвіч В.* Пачаткі роднае мовы. Мн.: Навука і тэхніка, 1993.
28. Русско-белорусский словарь: В 3-х т. Мн.: Беларуская Энцыклапедыя, 1998.
29. *Санько З.* Малы руска-беларускі слоўнік прыказак, прымавак і фразем. Мн.: Навука і тэхніка, 1991.
30. Слоўнік беларускае мовы, падрыхтаваны супрацоўнікамі выдавецтва «Наша Ніва». <http://slounik.hypersmart.net>
31. *Станкевіч Я.* Беларуска-расійскі (Вялікалітоўска-расійскі) слоўнік. New York: Lew Sapieha Greatlitvan (Byelorussian) Foundation.
32. *Станкевіч Я. пры ўчасьці Ант. Адамовіча.* Маленькі маскоўска-беларускі (крывіцкі) слоўнічак фразэалёгічны і прыказкаў ды прывітаньні, зычэньні і інш. 3-е выд. Мн.: Навука і тэхніка, 1992.
33. *Стасевіч А., Варыёцкі С.* Кароткі расейска-беларускі фізыялягічны слоўнік. Мн.: Тэхналогія, 1993.

34. *Сцяцко П. У.* Культура мовы. Мн.: Тэхналогія, 2002.
35. *Сцяцко П. У.* Уводзіны ў мовазнаўства: Дапаможнік. Гродна: ГрДУ імя Янкі Купалы, 2001.
36. *Суднік С., Чыслаў С.* Расейска-беларускі вайсковы слоўнік. Мн.: Белфранс, 1997.
37. *Сямешка Л.* Беларуская мова. Уводзіны ў навуку аб мове. Фанетыка. Арфаэпія. Графіка. Арфаграфія. Мн.: Сучаснае слова, 1999.
38. *Сямешка Л.* Курс сучаснай беларускай мовы. Мн.: Універсітэцкае, 1997.
39. *Тарашкевіч Б.* Беларуская граматыка для школ. Факсімільнае выданне. Мн.: Народная асвета, 1991.
40. Тлумачальны слоўнік беларускай мовы: У 5-ці т. Мн.: БелСЭ, 1984–1997.
41. *Цітова А. І.* Асацыятыўны слоўнік беларускай мовы. Мн.: Выдавецтва БДУ, 1981.
42. Чаму мы так гаворым? — Склад. І. П. Спадарук, В. В. Рудакоўскі. Мн.: Народная асвета, 1985.
43. Шасцімоўны слоўнік прыказак, прымавак і крылатых слоў / Пад рэд. Н. А. Ганчаровай. Мн.: Універсітэцкае, 1993.
44. *Янкоўскі Ф. М.* Беларуская фразеалогія. Фразеалагізмы, іх значэнне, ужыванне. Мн.: Вышэйшая школа, 1968.
45. *Янкоўскі Ф. М.* Крылатыя словы і афарызмы. 3 беларускіх літ. крыніц. Мн.: Выдавецтва Акадэміі Навук БССР, 1960.
46. *Hajduk R.* Introduction to Belarusian Grammar. <http://www.ceti.com.pl/~hajduk/grammar>
47. J.H. Lementar dla ŹkolaŹ i chatniaha navuĉaŹnia. New York: Zaranka, 1964.
48. *PaczkaŹeu M.* Belarusian lacinka. <http://www.cus.cam.ac.uk/~np214/lacin.htm>
49. *Pashkievich V.* Fundamental Byelorussian. Book 1, 2 / Пад рэд. А. Адамовіча. Toronto, 1974.
50. *Stankevich G.* Conversational Belarusian for English-speaking students. Prague, 2001.
<http://www.belreview.cz/downloads.html>